Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-һээ гарана | № 185 (16708) | 1984 оной августын 12, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

КОМСОМОЛОЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД

«Партийна органуудай зүгһөө комсомолые хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха ба залуушуулай коммунис хүмүүжүүлгэдэ тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые, нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн заабаринууд болон зүбшэлнүүдые дүүргэхэ талаар комсомолой организацинуудай зорилгонууд августын 10-да Москвада болоһон ВЛКСМ-эй ЦК-гай пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые, бүгэдэ армиин комсомолой организацинуудай секретарьнарай зүблөөн дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгые, ургажа байгаа залуу үетэн тухай партиин анхарал оролдолгые комсомол баярай мэдэрэлтэйгээр, үндэр харюусалгатайгаар угтан абаһан байгаа гэжэ тэрээн дээрэ тэмдэглэгдэбэ. ВЛКСМ-эй ажал ябуулгада, залуушуулай хүдэлмэриин, һуралсалай, һуудал байдалай болон амаралтын асуудалнуудта партиин эсэгэ ёһоной анхарал табидаг байһаниинь Эхэ орондоо улам ехэ аша туһа хүргэхэ, В. И. Ленинэй захяагай, Коммунис партиин һургаалай ёһоор, ажаһууха ба ажаллаха гэһэн хүсэл эрмэлзэл комсомолшуудта, хүбүүд, басагадта үүсхэһэн байна.

Хүгжэлтэ түгэс социализмые нарижуулан һайжаруулха ехэ хэмжээнэй зорилгонууд, дэлхэйн хоёр байгуулалтын хоорондохи тэмсэлэй шангадалга, залуушуулай дунда үнгэргэгдэдэг хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дундануud хадаа хүбүүд, басагадай хүмүүжүүлгын бүхы хэрэгые саашадань һайжаруулха, шэнэ общество байгуулгада тэдэнэй хабаадалгые эдэбхижүүлхэ зорилго табина гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. М. Мишинэй элидхэл дотор онсолон тэмдэглэгдэбэ.

Комсолой комитедүүдэй ажал ябуулгынгаа онол аргануудые удаанаар шэнэдхэдэг, комсомолой кадрнуудтай ябуулдаг хүдэлмэридөө горитой дутуу дундануудтай байһан дээрэһээ зарим залуушуул ажалдаа ба ниитын ажабайдалда эдэбхигүй, эмхи гуримгүй, өөрынгөө ашаг туһа тухайл бододог, бусад таарамжагүй ябадал гаргадаг байха юм.

Комсомолой организацинууд залуушуулда нүлөөлхэ ехэ арга боломжонуудтай аад, харин заримдаа тэдэниие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэдэггүй байна гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдэбэ. Зарим ушарта зорилгонуудые хуушарһан арга замаар шиидхэхые оролдодог, залуушуулай дунда болоһон шэнэ һонирхолые тэрэдары ойлгодоггүй, хэрэгтэй шэглэл олгодоггүй байха юм.

Залуушуулай дунда үнгэргэгдэдэг хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ, комсомолой ажал ябуулгада бии байһан дутуу дунданууд болон алдуу эндүүнүүдтэ партиин үгэһэн сэгнэлтые ВЛКСМ-эй Центральна Комитет, ороной комсомолой организацинууд бүримүһэн дэмжэнэ. Партиин заабаринуудые хүтэлбэри болгон, тэдэнэр хүдэлмэриин онол арганууdые һайжаруулха, ВЛКСМ-эй гэшүүдэй болон союзна бэшэ залуушуулай дунда, мүн хүүгэдэй коммунис эмхидэ эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын үдэр бүриин хүдэлмэриие шангадхаха талаар шууд хэмжээнүүдые абажа эхилээ.

Урдаа табиһан зорилгонуудаа үсэд нэтэрүүгээр ба залан шууд түйлаха, гол асуудалда хүсэлэл оролдолгонуудаа элсүүлхэ талаар комсомол партийна организацинуудһаа эдэбхитэй һургаал абаха уялгатай. Тиихэдээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ жэжэ божо юумэн байдаггүй, байха ёһогүй гэжэ мартаха зэргэгүй.

Үдэр бүхэндэ, хүдэлмэриин газар бүхэндэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба эрхэ байдалые һайжаруулха, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин түрүү арганууdые нэбтэрүүлхэ тухай анхарал оролдолго гаргаха журамгүй, задагай, эзэн буса ябадалда хайша хэрэгээр хандахая болихо. Арадай ажахын шухала һалбаринуудые комсомолой зүгһөө шефтэ абалгые тусхай шэглэлтэйгээр бэхижүүлхэ зорилго табигдаба.

Партиин эрилтэнүүдэй ёһоор залуушуулай суртал бодолой, арюун зүб ябадалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгые удаанаар шиидхэдэг комсомолой комитедүүд, ВЛКСМ-эй ЦК-гай таһагууд пленум дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байна. Залуушуулай дунда политическэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулхын орондо комсомолой зарим организацинуудта олониитын хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэлгөөр үшөөл дашуурдаг байна. Тиимэ хэмжээ ябуулгануудта гансал эдэбхитэдынь хабаададаг ха юм.

Эхин организаци бүхэнэй ажабайдалай политическэ талаараа удха түгэс, һонирхолтой байхын, залуушуулай марксистско-ленинскэ теориие саг үргэлжэ зохёохы ёһоор шудалхын тула комсомолой комитедүүд бүри үсэдөөр оролдохо зэргэтэй. Үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд, комсомолой эдэбхитэд эгээл орёо асуудалнуудаар залуушуултай нюуса далдагүй хөөрэлдөөнэй оршон байдал байгуулха зэргэтэй.

«Һонирхолой талаар» һэжэглэмээр нэгэдэлнүүдэй, дискотекэнүүдэй, суртал бодолой, уран һайханай хэмжээндэ хүрэхэгүй дуунай-инструментальна ансамбльнуудые комсомолой комитедүүд заримдаа ойлгонгүй үнгэрдэг гээд элидхэл ба хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд дотор тэмдэглэгдэбэ. Зарим залуушуулай дунда архидаха, хулиган ааша гаргаха, хуули эбдэхэ ябадалтай тэмсэхын тула комсомолой бүхы хүсэнүүдые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Ажаһуудаг газартаа олониитын дунда үнгэргэгдэдэг соёлой, спортивно-элүүржүүлгын хүдэлмэриин байдалай түлөө харюусалгые комсомолой организацинууд, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд мэдэрхэ, хүбүүд, басагадай сүлөө сагые эмхидхэгшэд байха ёһотой.

Бүгэдэ армиин комсомолой организацинуудай секретарьнарай зүблөөнэй һүүлээрхи үедэ комсомолой хэдэ хэдэн горкомуудай, райкомуудай ажал ябуулгые ВЛКСМ-эй ЦК шэнжэлһэн байгаа. Олохон организацинууд хүдэлмэриин онол арганууdые нарижуулан һайжаруулха замуудые шууд бэдэрнэ, хараалһан зорилгонуудаа бодото дээрэнь түйладаг болоо. Гэхэтэй хамта хубилалтанууд һайн тээшээ үшөөл удаан болоно. Зарим эхин организацинуудта һанаагаа амаранги, ёһын тэдысэ хүдэлнэ, бодото хэрэгэй орондо шууяа дүрьеэ гаргана. Комсомолой комитедүүд союз хоорондын хүдэлмэриин онол арганууdые үндэһөөрнь һайжаруулха зэргэтэй гэжэ пленумдэ хабаадагшад онсолон тэмдэглэбэ. Тиихэдээ нэн түрүүн комсомолой эхин организацинуудай ажал ябуулгые гол шухала гэжэ тоолохо.

Гүйсэдхэлгые шалгалгада, хараалагдаһан түсэбүүдэй сүм дүүргэлтын түлөө комсомолой кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлгэдэ тусхай анхарал табиха. Баталан абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын, хүбүүд, басагадай шүүмжэлхы ажаглалтанууд болон дурадхалнуудай бэелүүлгын хойноһоо нүлөө ехэтэй хиналта табиха шухала.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев пленумдэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэбэ.

«Партийна органуудай зүгһөө комсомолые хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха ба залуушуулай коммунис хүмүүжүүлгэдэ тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые, нүхэр К. У. Черненкын зүбшэл заабаринуудые дүүргэхэ талаар комсомолой организацинуудай бодото ябуулгануудай түсэбые пленум зүбшэн хэлсээд, баталан абаба.

Комсомол урдахи зорилгонуудаа зүбөөр ойлгоно, ажал хэрэгээ һайжаруулхын тула шухала бүхы юумэн бии. Партиин заабаринуудые жэншэдгүй дүүргэхэ, тэрэнэй этигэл найдабариие харюулха хүсэн, харюусалга хүрэхэ гээд КПСС-эй ЦК-да, ЦК-гай Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкэдэ пленумдэ хабаадагшад найдуулба.

КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша В. А. Медведев, КПСС-эй ЦК-гай таһагуудые даагшанарай нэгэдэхи орлогшонор Е. З. Разумов, В. Г. Захаров, З. П. Туманова, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаанuудай, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХЭВРЭНЭ

НАҺАНАЙНГАА МЭРГЭЖЭЛЭЭР ОМОГОРХОНОБ

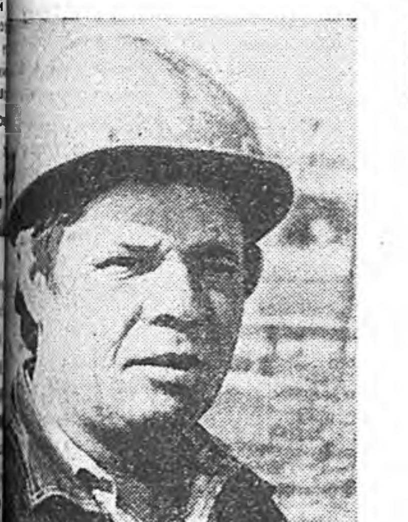

Даша Цыремпилович Раднаев, Николай Петрович Кондаков, Николай Степанович Степанов, Владимир Леонтьевич Тарасов гэгшэд ехэ хубитаяа оруулалсаа. Эдэ нүхэднай мүнөө үе сагай хүдэлмэришэндэ табигдадаг эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусамаар ажаллажа байдаг мэргэжэлтэд юм. Тэдэнэр даалгагдаһан ажал хэрэгтээ дабхар харюусалгатайгаар хандажа, хараалагдаһан нормоёо холо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай болонхой.

Бригадымнай гэшүүд бултадаа табадахи разрядтай юм. Ушар иимэһээ хүдэлмэришэн бүхэн бетонщигой, модошо дарханай, плиточнигэй хүдэлмэри хэжэ шадаха байна. Тиимэһээ тэдэнэр ямаршье ажал ядамаггүйгөөр хэдэг. Гадна бидэниие силикатна хиопиисээр таһалдуулжа байжа хангахадань, бригадымнай гэшүүд миин байнгүй, өөрөө хүдэлмэри хэдэг юм. Илангаяа Д. Ч. Раднаев, А. П. Кондаков гэгшэд һайн шанартайгаар ажалладагаараа олоной дундаһаа шалгарна. Зарим бригадануудые силикатна хиопиисээр муугаар хангана. Ушар тиимэһээ ажалай хайрата саг миин гаргашалагдажа, ажалай бүтээсэ доошолно, журам һуладана. Эндэһээ тобшолол хэбэл, шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Даша Цыремпилович үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө «Ажалай шэн габьяагай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһан юм. Мүн Николай Петрович Кондаков Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар урмашуулагдаһан байха.

Би 1958 онһоо хойшо барилгашанаар хүдэлжэ байнаб. Тиихэ үедэ Улаан-Үдэ хотомнай үшөөл хуушанай модон гэрнүүдтэй байһан юм. Эндэ хүдэлжэ эхилхэдээ аэропортын байшангай барилгада хабаадаа һэм. Минии гүлмэр залуудаа бодхоолсоһон байшан мүнөө хуушаржа, шэнэ, гоё аэровокзал баригдаа. Мүн тиихэдэ Ключевская үйлсэдэ оршодог технологическа институдай байшан, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей, Гүрэнэй Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын академическэ театр бодхоолсооб. Саашадань хүн зоной ажаһуудаг гэрнүүдые, хүүгэдэй саадуудые тоолобол, олон даа.

Барилгашанай мэргэжэл шэлэһэндээ золтойб. Юуб гэхэдэ, дуршэһэн мэргэжэлдээ дурлажа, түрэл хотоёо бодхоолсоһон зол жаргални эндэһээ эхитэй бшуу. Мүн эндэ хүдэлжэ хүн зондоо хүндэтэй, этигэл найдабаритай болоогдоо. Хорин зургаан жэлдэ барилга дээрэ хүдэлжэ ябаһыемни гүрэн түрэмнай үнэлэлөөр сэгнэнхэй. 1977 ондо «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнаа һэн.

...зонойнгоо ажабайдалые улам һайжаруулхын тула манай Коммунис парти, Совет правительство ехэ анхарал ...о гаргажа байдаг гээшэ. Тиимэ... партиингаа XXVI съездын, КПСС-...эй удаадахи Пленумүүдэй шиидхэ...рые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэ...ойлгашад горитойхон хубитаяа ... байдаг юм. Барилгашад промыш... объектнүүдһээ гадна байрын гэр... хүүгэдэй эмхи зургаануудай. соё... һуудалай болон бусад объектнүү...юр ашаглалгада тушаана бшуу. ... барилга-хабсаралгын 1-дэхи уп...иин хүдэлмэришэд өөһэдынгөө ажа...огорхожо ябадаг юм. Мүнөө ми...элбэрилдэг шулуушадай бригада ...рммаш» заводой хүдэлмэришэ...айха 176 айлай байрын гэр ... байна. Энэ гэрэй түрүүшын хоёр ...йгша оной дүрбэдэхи кварталда ...ада тушаагдахаар хараалагдана. ..., хүн зонойнгоо ажабайдалые ...һайжаруулгада өөрынгөө хубитые ... байһанаа мэдэрхэдээ, барилга...шэнэй сэдьхэл баяраар билтарна.

...адамнай дүршэл шадабаритай бо...12 шулуушэд бүтээсэ ехэтэйгээр ...ад. Олонхи хүдэлмэришэд хорёод ...амтай хамта хүдэлнэ. Мүн залуу Борис Халтанов бидэнтэй дүрбэдэ...э ажаллажа байна. Булта нэгэ эр...эй, нэгэ зорилготой хүдэлхэдэ, ... урагшатай ябана гээшэ ааб даа. ...эл «коммунис ажалай бригада» ...рэ зэргэдэ хүртэһэн байнабди.

...и хүтэлбэрилдэг бригадын коллек...бтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо ...урагшатайгаар хүдэлжэ байнхай. ...байгша оной эхинһээ 12355 түхэ...барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэ...али түсэбөө 133,2 процент бэе...шадаабди. Мүн ажалай бүтээсэ ...эшэлүүлээбди. Жэшээнь, халаандаа ...ишэн бүхэн, нормоор хараалагда... кубометр хана бодхоохын орондо, ...ометр хана бодхооно бшуу. Ажа...наар эмхидхэлгэ, дүй дүршэлөөр ...рнууд энэ амжалта түйлаха хэ...й горитой нүлөө үзүүлнэ. Тэ...гадна барилгашан бүхэн социалис ...ндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, ...аһан ажалдаа эрхим үрэ дүнгүү...лана. Бултанай оролдолгын ашаар ...най түсэбтэ даабарияа үлүүлэн ...гэжэ тэмдэглэлтэй. Иигэжэ үнгэр...эд жэлэй туршада управлени до...дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ...һүүри эзэлээбди. Коллективэйнгээ ...и амжалтада түрүү хүдэлмэришэд

Мүнөө манай бригада энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлхын тула оролдолго ехэтэйгээр ажаллажа байнхай.

П. ЛЕВАНТУЕВ,
«Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи СМУ-гай шулуушадай бригадир.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Ороной экономико хүгжөөлгэдэ, совет хүнүүдэй һуудал байдалые улам һайжаруулгада олон миллион барилгашадай отряд горитой хубитаяа оруулдаг байна. Мэргэжэлтэ һайндэртэ—Барилгашанай үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанда хабаадагшад энээн тухай хэлэбэ. Августын 10-да Москвада тэрэ болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Г. В. Романов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэд, ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй промышленна барилгын министр Ю. Ф. Соловьев элидхэл хэһэн байна.

Ороной барилгануудай стахановска хүдэлөөнэй ветерануud һалбариин хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан Хандалга баталан абаба. Түрүү дүй дүршэл, үйлэдбэриин нөөсэнүүдые бүри хүсэдөөр хэрэглэхэ, түсэбтэ табан жэлэй түсэбүүдые жэншэдгүй дүүргэлгые хангаха, Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойе ба стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойе зохёон байгуулхы ажалдаа шэнэ амжалтануудые түйлажа, тэмдэглэхэбди гээд тэдэнэр уряалба.

Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ ба дүй дүршэлөө элсүүлхэбди гээд баярай суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС-ай корр).

ШАГНАЛ

БАМ-ай Буряадай участогай түмэр замай гол харгые болзорһоонь урид барихын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаһанайнь түлөө **«Нижнеангарсктрансстрой» трестын саг зуурын ашаглалгын отделениин коллективые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаа.

Капитальна барилгада ехэ габьяатай байһанайнь түлөө «Мостострой-9» трестын хүүргэ барилгын 52-дохи отрядай комплексно бригадын бригадир Петр Назарович **Арсениг,** «Мостострой-9» трестын хүүргэ барилгын 53-дахи отрядай ахалагша прораб Владимир Иванович **Бондарчугта,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын харгын монтернуудай бригадир Александр Васильевич **Бондарьто,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 136-дахи колоннын начальник Анатолий Григорьевич **Дергачевто,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 138-дахи колоннын экскаваторай машинист Николай Ефимович **Зайцевта,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 161-дэхи колоннын экскаваторай машинист Дмитрий Григорьевич **Курковто,** «БАМтрансвзрывпром» трестын тусхайрлагдаһан 83-дахи управлениин начальник Анатолий Иосифович **Сергунцовто,** «БАМтранстехмонтаж» трестын «Водрем-82» гэжэ тусхайрлагдаһан барилга-хабсаралгын поездын газоэлектро-гагнууршан Михаил Михайлович **Смелыхтэ,** Нижнеангарсктрансстрой трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын шэрдэгшэ Валентина Михайловна **Рудольфто «Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдоо.

Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ габьяатай байһанайнь, техническэ творчестводо ехэ хубитаяа оруулһанайнь түлөө «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын үйлэдбэриин-техническэ таһагай начальник Владимир Алексеевич **Поликовтэ «Буряадай АССР-эй габьяата уралан нарижуулагша»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Барилгын техническэ талые дээшэлүүлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 135-дахи колоннын ахамад инженер Валерий Иванович **Григорьевто «Буряадай АССР-эй габьяата инженер»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

Автомобильна транспортые ашаг үрэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар габьяатай байһанайнь, үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые түйлаһанайнь түлөө «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын автомобилиин жолоошон Василий Иванович **Вылков,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 137-дохи колоннын автомобилиин жолоошон Борис Иванович **Дячук** гэгшэдтэ **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

БАМ-ай Буряадай участогай барилга дээрэ үнэн сэхээр хүдэлһэнэйнь, социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаһанайнь түлөө «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 136-дахи колоннын механик Николай Яковлевич **Бакланов,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 136-дахи колоннын экскаваторай машинист Рафаиль **Бареев,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 694-дэхи поездын харгын монтернуудай бригадир Лев Леонидович **Бороев,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 161-дэхи колоннын ахамад инженер Энгель Константинович **Воронин,** «Мостострой-9» трестын хүүргэ барилгын 97-дохи отрядай электро-гагнууршан Александр Викторович **Горшков,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 163-дахи колоннын жолоошон Александр Викторович **Дрокин,** «Мостострой-9» трестын хүүргэ барилгын 97-дохи отрядай хабсаргагша Александр Владимирович **Зайцев,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 163-дахи колоннын бульдозерой машинист Играмудин Шамилович **Керимев,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын нэгэдэмэл профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ Рэм Николаевич **Козлов,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 694-дэхи поездын начальник Алексей Павлович **Малинников,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 670-дахи поездын начальник Александр Александрович **Мезенцев,** «ЛитваБАМстрой» гэжэ барилга-хабсаралгын поездын ахамад инженер Антанас Казимерович **Панакулис,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 670-дахи поездын ОРС-ын 26-дахи столовын буфетчица Нина Сандагалиевна **Самойлова,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын мастер Федор Антонович **Соборов,** «Мостострой-9» трестын хүүргэ барилгын 97-дохи отрядай хабсаргагша Геннадий Петрович **Селиванов,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 136-дахи колоннын экскаваторай машинист Сергей Николаевич **Суйцов,** Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 694-дэхи поездын электрик Николай Максимович **Темнов,** «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 694-дэхи поездын штукатур-шэрдэгшэ Александр Васильевич **Филиппов,** «ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 135-дахи колоннын партийна бюрогой секретарь Виктор Леонтьевич **Щекин,** «ЛенБАМстрой» гэжэ оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын плиточник Людмила Петровна **Чебунина** гэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотануудаар** шагнаба.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ ГОРОДСКОЙ АРАДАЙ СҮҮД БИИ БОЛГОХО ТУХАЙ

«РСФСР-эй сүүдэй байгууламжа тухай» РСФСР-эй Хуулиин 21-дэхи статьягай үндэһөөр РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Буряадай АССР-эй Северобайкальск хотые ба Хойто-Байгалай районие хангаха Хойто-Байгалай городской арадай сүүд бии болгохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1984 оной августын 7.

...ПСС-эй ОБКОМДО

...обкомой, Министрнүүдэй Соведэй болон рес...үдөө ажахын зургаануудай хүтэлбэрилхы хү...шэдэй хабаадалгатайгаар үбһэ тэжээл бэлэд...уудалнуудаар КПСС-эй областной комитедтэ ...жадэр боложо үнгэрбэ. Хүдөө ажахын энэ шу...аниин хангалтагүй ябаһан ушараар һанаата ...һан тушаа зүблөөн гэрэрэ элирхэйлэгдэһэн.
...9-нэй байдалаар, республика доторнай бүхы...эй сабшалангай болон таримал ногооной 34 ... сабшагдаһан, харин тэрэнэй 27 процентнь хү... байна. Түсэбөөр хараалагдаһаньһаа 24 про...н бэлэдхэгдээ, 31 процент сенаж, 6 про... дарагдаа, витаминтай ногооной гурил — 36 ...набшаһата тэжээлэй 57 процент бэлэдхэгдээ. ...долоон хоногой туршада оройдоол 6 процен...т бэлэдхэлгэ нэмээгдэһэн байна.
...а Зэдын, Прибайкалиин, Захааминай, Яруу...мхаанай болон бусад зарим районуудта үбһэ ...ад тэжээл бэлэдхэлгэ нобшо удаанаар ябуулаг... районуудта түсэбөөр хараалагдаһанай гурба... хубиныше нөөсэлэгдөөгүй байһаар. Гэхэтэй ...ил эрхэ байдалда байһан зарим районууд бү...урэ дүнгүүдые түйлаһан байха юм. Жэшээнь, ...н, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын ...та тэжээл бэлэдхэлгэ эмхитэйгээр ябуулагдана. ...һээ тэжээл бэлэдхэлгын хангалтагүйгөөр ябаай зайлашагүй шалтагаанууд үгы гэжэ энэм...йлнэ. Имагтал үбһэ бэлэдхэлгэ дээрэ ажалай ...й муу байһан дээрэһээ, энэ кампаниин дүүр...лөө харюусалгын һуладаһанай үрэ дүн болоно. ... дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, үбһэ хуряалгын ...ажалай саг ашаг үрэ багатайгаар хэрэглэгдэ...интай ногооной гурил гаргаха агрегадууд гүй...дөө хэрэглэгдэнэгүй гэжэ элирүүлэгдээ. Зарим ...ра бороотой байхадань, валнуудай үбһэ хатаа... онол арга, тусхай тармуур хэрэглэжэ, нойтон ...буулха, саг соонь һалхитуулха арганууд хэ...гүй. Хура бороогой ороходо, бүхы хүсэ болон ...үдээ сенаж даралгада түргэнөөр оруулха та...эй юумэн хэгдэнэгүй. Силос даралгада нилээд ...эл ушараад байна.
...тэжээл бэлэдхэлгэ эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ дутуу ... үзэгдэһэн зандаа. Колхоз, совхоз болон бу...ахынуудай мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгые хурдадхаха ябадалда үшөөл һулаар анхаралаа хандуулна. Зарим районуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлнүүдэй үүргэ харагданагүй. Совхозууд болон колхозуудые техническэ талаарнь хангалгада тэдэ хабааданагүй, хангалгын тодо һонор түсэбүүд болон графигууд байхагүй юм. Ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд социалис мүрысөө хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал оролдолго гарганагүй. Ажалай түлөөһэнэй болон мүрысөөнэй гуримууд саг соогоо хубилган шэнэлэгдэнэгүй. Тэдэнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагданагүй, гээгдэжэ ябаа звено болон бригадануудтай тусхай хүдэлмэри ябуулагданагүй, мүрысөөнэй дүнгүүд олондо мэдээжэ болгогдоногүй.

КПСС-эй зарим райкомууд, арадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд, РАПО-гой болон профсоюзай комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын асуудалнуудые, үйлэдбэри болон социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнуудые гүнзэгыгөөр хаража үзэнэгүй. Тэжээл бэлэдхэлгын кампаниин хуби заяан тушаа һанаагаа зобохо хүнүүдые олоор элсүүлхэ, хүдэлмэриин график болон түсэбүүдые эбдэхэ ушарнуудта, ажалай болон гүйсэдхэлгын журамай һула байһан ушартай эбсэшэгүй байха эрхэ байдал байгуулха талаар хэмжээнүүд абтанагүй.

Зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, иимэ удааралга болон харюусалгагүй байха ябадал ажал хэрэгэй амжалтада, ниитын малые гүйсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха нилээд шанга түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ нүлөө үгэжэ шадахагүй байна бшуу.

Зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша Б. Н. Николаев, Зүүн Сибириин главкын ахамад агроном П. Г. Гришин, облсовпрофой секретарь А. Р. Потепалов, республикын хүдөө ажахын министр Н. Н. Найданов, КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша Н. И. Крючков, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов үгэ хэлээ.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретарь К. А. Албашеев үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Хүдөө ажахын таһагай инструктор В. П. Киселев зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлэһэн байна.

ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ҺАЙНДЭР

Эб найрамдалай болон хани барисаанай уг зорилгонуудые халуунаар дэмжэхэ гээшэ совет физкультурна хүдэлөөнэй эгээл толотомо талануудай нэгэниинь болоно. Физкультурнигай үдэртэ зорюулагдажа, августын 10-да Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ энээн тухай тэмдэглэгдэбэ. КПСС-эй МГК, Моссоведэй гүйсэдком ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Физическэ культурын ба спортын талаар комитет тэрэниие үнгэргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо З. Н. Нуриев, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ Л. Н. Толкунов, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, совет ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, мэдээжэ спортсменүүд ба трекернүүд президиумдэ һууба.

Нүхэр К. У. Черненко түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроһоо бүридэһэн хүндэтэ президиумые суглараагшад ехэ эдэбхитэйгээр һунгаба.

Физическэ культура, спорт болбол манай ороной ажабайдалай шухала социальна нүхэсэл болонхой гээд СССР-эй Спорткомитедэй түрүүлэгшэ М. В. Грамов элидхэл дотороо тэмдэглэбэ. Тэдэнэр хадаа гансал бэе махабадай талаар бэшэ, харин сэдьхэл бодолой талаар хүн зониие хүмүүжүүлгын нүлөө ехэтэй арга хэрэгсэл болонхой.

Олониитын дунда физическэ культура болон спорт хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй сентябриин (1981 он) тогтоол хадаа физическэ культурын асуудалнуудта, ороной ажабайдалда тэрэнэй дүүргэдэг үүргэдэ Коммунис партиин, Совет правительствын улам ехээр анхаралаа хандуулдаг болоһоной толотомо гэршэ болоно. КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум физическэ культурын талаар бидэнэй урда шухала зорилгонуудые табинхай. Арад зоной элүүр энхэ байлга ороной баялиг, тэрэнэй сэгнэшэгүй капитал мүн гэжэ тоолодог тула парти иимэ эрилтэнүүдые табидаг юм.

Совет спортсменүүд, социалис оронуудһаа тэдэнэрэй ханинартал адли, олимпийскэ хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байгаа, байһан зандаа. «Хани барисаан-84» гэһэн уласхоорондын ехэ мүрысөөнүүд энээнэй үшөө нэгэ гэршэ болоно.

Баярай суглаан дээрэ хоёр дахин олимпийскэ чемпион Ю. Г. Седых, Москвагай металлургическа «Серп и Молот» заводой хүдэлмэришэн СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Л. А. Афонин, СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй спортын габьяата мастер С. Е. Савицкая үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баярай суглаанда хабаадагшад баталан абаһан байна.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

ХҮДЭЛМЭРИШЭН ХҮНЭЙ ХҮСӨӨР

Байгша оной июлиин 1-нэй үдэрые би хододоо һанан дурдан ябахаб. Зунай дулаахан энэ үдэрые БАМ-ай Буряадай участогай бүхы хүдэлмэришэдшье мартахагүй ааб даа. КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр эрид зоригжоһон олон мянган барилгашад, коммунистнуудай хүтэлбэри доро, гайхамшагта хэмжээнэй хүдэлмэри хэжэ, хараалагдаһан болзорһоо холо урид Буряадай участогта түмэр харгы бариха хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Витим мүрэнэй эрье хүрэтэр ашаанай поезднуудые ябуулжа захалба бшуу.

Баатар дорюун хүдэлмэришэд ажалайнгаа илалтаар омогорхон баясаад, үшөө шангаар хүдэлжэ, БАМ-ай барилгые болзорһоонь урид дүүргэжэ, Амар мүрэн хүрэтэр ашаанай поезднуудые ябуулха тухайгаа КПСС-эй ЦК-да, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. У. Черненкэдэ бэшэг эльгээхэдээ мэдүүлээ бэлэй. Энэ бэшэг доро түрүү хүдэлмэришэд, ажахынуудай, партийна, совет хүдэлмэрилэгшэд гараа табиһан байха. Энэ бэшэгтэ гар табиха эрхэдэ бишье хүртэлсөө һэм.

БАМ-ай барилга арбадахи жэлээ үргэлжэлжэ байна. Энэ барилгын удха шанарынь аргагүй ехэ. Энэ барилга ганса совет ороной ажалшадай бэшэ, харин дэлхэйн бүхы оронуудай ажалшадай анхарал татана ха юм. Холын хойто нютагуудта город, поселогууд бодоно, зэрлиг дошхон гол мүрэнүүд «хазаарлагдан» хүүргэнүүд табигдана, хабсагай шулуун хаданууд сүмэ малтагдан, тоннельнүүд баригдана.

Түрэл Коммунис партиин, совет гүрэнэй табиһан хүнгэн бэшэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ БАМ-ай барилгашад тэрэ тоодо Буряадай участогай хүдэлмэришэд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа, туйланашье. Бидэ түмэр харгы бариха даабаряа болзорһоонь холо урид дүүргээд, Шэтын участогай барилгашадта туһаламжа эхилбэбди. Витим мүрэнһөө зүүлжээ арба гаран километр зайда түмэр харгын рельс табигдаад байна. Лենэ мүрэнэй эрьеһээ Витим хүрэтэр түмэр харгыгаар ашаан зөөгдэнэ. БАМ-ай барилгые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ энэ харгы тон ехэ нүлөө үзүүлжэ байна.

Транспортна барилгашад, хүүргэнүүдые хабсаргагшад, түмэр харгын далан бэлэдхэгшэд социалис мүрысөөндэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үдэрһөө үдэртэ үндэр бүтээсэ туйлахын тула тэмсэнэ. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, бэрхэ мэргэжэлтэд БАМ дээрэ олоор хүмүүжэн гарана. Манай «Нижнеангарсктрансстрой» трест дотор түрүү үзэл бодолтой, урагшаа эрмэлзэһэн һаналтай хүбүүд, басагад ямар олон гээшэб? Эдэнэр олоние дахуулна, эрхимээр хүдэлхыень залуушуулые һургана. БАМ-ай барилга эхилэлсэһэн В. И. Аксенов, В. П. Бритиков, А. В. Бондарь, И. Л. Халзанов, Л. А. Горбатенко болон бусад мүнөөшье социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, бэшэндээ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаһаар.

Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Александр Бондариин нэрэ олоной дунда мэдээжэ болоһон ааб даа. Тэдэ энэ хүдэлмэришэн тухай үгэ хэлэнгүй гарахын аргагүй юм. Энэ нүхэрнай хүнгэн бэшэ оршон байдалда хүдэлхынгөө хажуугаар заочноор һуража, инженер-барилгашанай мэргэжэлтэй болоо. Сүлөө саг гэжэ эдэнэртэ огто үгы. Гэбэшье «Молодая гвардия» гэжэ арадайнгаа театрай хүдэлмэрие эдэбхитэйгээр ябуулжа, шэнэ зүжэг наада бэлдэнэ. Александр Бондариин хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив байгша оной июниин 28-да 5,6 километр зайда рельс табижа, Бүхэсоюзна рекорд туйлаа бэлэй. Эдэнэй хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлһэн дээрэһээл Витим хүрэтэр түмэр харгы табиха даабари болзорһоо урид дүүргэгдээ гээд хэлэхэдэ, алдуу гарахагүй. Мүнөө эдэнэр Шэтын областиин Сюльбан нютаг хүрэтэр түмэр харгы барихабди гэһэн зорилго урдаа табяад, үдэр һүниие илгангүйгөөр, зүүн зүг тээшэ дабшана.

«Түмэр харгын рельс табигшадые минутыншье туршада һаатуулхагүйбди» гэһэн уряа доро Ленинскэ комсомолой шангай лауреат В. П. Бритиковэй бригадын коллектив хүдэлнэ. Тус коллектив Витим хүрэтэр табиха рельс болон шпала хабсаргаха хүдэлмэреэ хоёр һараар урид дүүргэжэ, Таксимо эльгээгээ бэлэй. Мүнөө энэ бригадын коллектив БАМ-ай 834-дэхи километр гэхэ гү, али Шэтын областиин Куанда хүрэтэр рельс табиха материал бэлдэжэ, габшагай ажалай участогта эльгээгээд байна.

КПСС-эй XXVI съездын делегат, Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай орденто В. И. Аксеновой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Кичерэ станциин барилгада хабаадалсана. Эдэнэр котельнэ, вокзал болон бусад объектнүүдэй барилга дээрэ хүдэлжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэнэ. Трестын захиргаан, партком, профком хэдэн удаа мүнгэн шангаар, үнэтэ бэлэгээр тус бригадын коллективые урмашуулаа юм. Иван Леонтьевич Халзановые дурдангүй гарахын мүн лэ аргагүй юм. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, бэрхэ хүдэлмэришэд, Северобайкальск городой һуури табилсаад, эндэ байрын гэрнүүдые, социально-соёлой барилгануудые, промышленна объектнүүдые бодхолсоо, бодхоолсоошье. БАМ-ай барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай ордендоор шагнагдаа һэн. Северобайкальск городой шэнжэ шарай үдэрһөө үдэртэ бүри гоё һайхан, болбосон түхэлтэй болоно. Эндэ И. Л. Халзановай оруулһан хубита биил байха даа.

Һүүлэй мэдээгээр, Буряадай участок дээрэ 67 үндэһэ яһатанай 72 мянган хүн зон ажаһууна, ажаллана. Эдэнэй олонхинь ажал хэрэгтээ энэ дээрэ дурдаһан нүхэдтэл адляар үнэн сэхээр, тон харюусалгатайгаар хандажа, гүрэнэй даабари болон уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Энэнь ехэл һайн гээд һанагдана. БАМ-ай барилгые болзорһоонь урид дүүргэжэ, ашаанай поезднуудые Амар хүрэтэр ябуулха гэһэн хүдэлөөндэ манай Буряадай участогай бүхы хүдэлмэришэд хабаадалсажа, жэлэй эхинһээ шангаханаар хүдэлжэ байна.

Барилга-хабсаралгын поезднуудай, оньһожоруулагдамал колоннонуудай, хүүргэ баридаг отрядуудай, бригадануудай коллективүүд дундаа социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталаад, үнэн сэхэ ажалаар тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлнэ. «Түмэр харгын рельс табидаг поеэддо — ногоон харгы» гэһэн уряа доро «Запбамстроймеханизация», «Мостострой-9», «Нижнеангарсктрансстрой» трестнүүдэй хүдэлмэришэд мүрысэжэ, зарим тэды амжалта туйлаба. Буряадай участогай хүдэлмэришэд арга боломжонуудаа һайса хаража үзөөд, байгша оной ноябриин 7-до бэшэ, харин октябриин 1-дэ Сюльбан хүрэтэр түмэр харгы барижа, «БАМстройпуть» трестын эрхим хүдэлмэришэн И. Варшавскиин бригадын коллективтэй уулзажа, БАМ-ай һүүлшын «алтан рельс» табиха гэһэн үүсхэл гаргаа. Энэ үүсхэлыень олон мянган хүдэлмэришэд һайшаан дэмжээд, хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлнэ. А. Бондарь, И. Варшавский хоёрой хоорондо 100 километрһээ бага зай үлөөд байна. Ажалайнгаа эршые халташье һуладхангүй хүдэлөө һаа эдэнэр, октябриин эхиндэ уулзажа, ашаанай поезднуудые болзорһоо холо урид Амар тээшэ ябуулха аргатай.

Би арбан жэлэй туршада БАМ-ай асари ехэ барилгада хабаадалсанаб. ВЛКСМ-эй XVII съездын гэшүүдые сэхэ Кремлиин Съезднүүдэй ордонһоо асаржа, Эрхүүгэй участогта ерээ һэм. Лենэ мүрэнэй баруун эрьеһээ Байгал тээшэ түмэр харгы барижа эхилээ бэлэйбди. Түрүүшын кубометр хайр шорой түмэр харгын далан дээрэ адхажа, түрүүшын хүүргэ, байрын гэр барижа эхилээ һэмди. Энэ түрүүшын барилгада хабаадалсаһан залуу хүдэлмэришэд А. Бондарь, В. Аксенов, В. Бритиков болон бусад мүнөөшье БАМ-ай барилгада хабаадалсажа, нугаршагүй зориг, ёһотой баатаршалга харуулжа ябана. Эдэнэй нэрэ соло холуур мэдээжэ болонхой.

Түрэл Коммунис партиин, Ленинскэ комсомолой хүмүүжүүлһэн залуу хүбүүд, басагад БАМ-ай агуу барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, дүршэл шадабаритай болоо. Эдэнэр ямаршье хүйтэнһөө, һоно батаганаанһаа айжа сухаряагүй. Эдэнэй оролдосо, шадабариин ашаар лэ холын хойто нютагта түмэр харгы, хото, һууринууд, станци, вокзалнууд богони болзорой туршада баригдана. Би энэ залуу барилгашадай олонхиень танихаб, мэдэхэб, хани нүхэдшье болонхойбди. Олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд БАМ барижа байна. Ерээдүйн мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эндэ урган гарана. Эдэнэр БАМ-ай барилгые хурдан түргэнөөр хэжэ, ашаглалгада тушаахын түлөө тэмсэнэ.

Байгша ондо БАМ-ай һүүлшын рельс табижа, Амар мүрэн хүрэтэр ашаанай поезднуудые ябуулаад, барилга дүүрэ гэжэ һанадаг зон бии. Энэ тон буруу. Хэхэ юумэн гэжэ үшөөл ехэ даа. Хараад үзэгты. Буряадай участогай барилгада һомологдоһон мүнгэнэй оройдоол хахадынь гаргашалагдаад байна. Бидэ түмэр замай станцинуудые, промышленна объектнүүдые Хойто Байгалда, Баунтын районой газар дайда дээрэ бариха даабаритайбди. Тиигэхэдэ Лենэ мүрэнэй эрьеһээ Витим хүрэтэр харгы электрижүүлхэ болонобди. БАМ дээрэ хүмүүжэһэн, хүдэржэһэн комсомол залуушуул аха заха нүхэдэйнгөө хүтэлбэри доро үшөөл һайн үрэ дүн туйлажа, КПСС-эй XXVI съездын хараалһан шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхэ гэжэ яһалал оролдоно. Буряадай участогай хүдэлмэришэд байгша оной түрүүшын хахад жэлэй даабариһаа гадуур 9 миллион түхэригэй барилга хээ. Гүрэнэй хараалһан олонхи объектнүүд саг болзортоо ашаглалгада тушаагдана. Нижнеангарскын аэропортын, һүнэй заводой, түмэр замшадай поликлиникын, УРС-ын баазын болон бусад томо томо объектнүүдэй барилга дээрэ олон миллион түхэриг ашаглагдана, гүрэнэй даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Ехэ, багашье объектнүүдые саг болзортонь эрхим шанартайгаар ашаглалгада тушаажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ Буряадай участогай хүдэлмэришэд хамсыгаа шуун орсод, үдэр бүри үндэр бүтээсэ туйлана. Хараалагдаһан түсэбһөө гадуур ажалай бүтээсые 1 процентээр дээшэлүүлжэ, барилгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэнгые 1 процентээр хямдаруулха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Барилгашаднай хараалагдаһан болзорһоо урид БАМ-ай һүүлшын рельс табилсажа, КПСС-эй ЦК-гай байгша оной мартын 24-дэ абаһан шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхэ хүсэл эрмэлзэлтэй. Мүн лэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ хараалагдаһан бүхы объектнүүд ашаглалгада тушаагдаха байха. Би БАМ-ай барилгашадтай суг арбан жэлэй туршада хүдэлнэб. Эдэнэр үгэдөө хүрэдэг зон. Би эдэнэртэ өөртөөл шэнгеэр үнэншэдэг хүм. Бидэ байгша оной октябриин эхиндэ Сюльбан хүрэхэл байхабди. Жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэйбди.

Ф. ХОДАКОВСКИЙ,
«Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшэ,
Социалис Ажалай Герой.

ГУСИНООЗЁРСКО ГРЭС-эй БАРИЛГА ДЭЭРЭ

ХАМТЫН ПОДРЯДАЙ ГУРИМААР

Михаил Иванович Давиденкын бригада «Востокэнергомонтаж» управлениин бусад коллективүүдэй дунда эгээн түрүүшын хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ эхилээ юм. Ашаа тээдэг ехэ хүсэтэй кранай хабсаралгые имагтал энэ бригадада даалгаһан байна. Ушар юуб гэхэдэ, эндэхи слесарь-хабсаргагшад эрхим дүршэлтэй, нарин мэргэжэлтэй гэжэ ГРЭС-эй барилгын управленидэ мэдээжэ болонхой юм. Ажал хэрэгүүдээрээ нэгэтэ бэшэ нэрэ зэргээ Давиденкын бригада гэршэлжэ шадаа юм.

Тиимэһээ хоёрдохи ээлжээнэй кран-перегружателиие хабсаргаха хүдэлмэрие мүн лэ энэ коллективтэ даалгагдаба.

— Хамтын подрядай гуримаар хэлсээ баталаад, болзор соонь оньһон энэ түхеэрэлгэ хабсаргаха уялга абаабди. Уялгаяа заатагүй бэелүүлхэбди, — гэжэ Михаил Иванович мэдүүлнэ.

Тэрэшэлэн ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй барилгада тон шухала гидроподъемник энэ бригада тодхоно, хабсаргана. Зуун тонно шэгнүүртэй оньһон энэ түхеэрэлгые болзорһоо урид ноябриин 7-до ашаглаха уялга бригада абаба.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Гусиноозерск хүгжэн ургаһаар. Һаяхана хооһон байһан талада олон дабхар ордонгууд үндын бодхоогдоно. Энергетигүүдэй кварталда 116 квартиратай ээлжээтэ байшан ашаглалгада тушаагдаба. ГРЭС-эй барилгын управлениин түрүү коллективүүдэй нэгэн болоһон А. В. Борковой бригада хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, энэ гэр саг болзор соонь һайн шанартайгаар бариһан байна.

Түрүү бригада мүнөө барилгын шэнэ талмай дээрэ гостиница-ресторанай комплекс бодхоожо эхилбэ. Барилгашадай һайндэрые энэ коллектив ажалай амжалтануудаар угтажа байна. Халаанай даабари 120 процент дүүргэгдэнэ.

УЛААН ВЫМПЕЛ НАМИЛЗУУЛАН

Сэлмэг үдэр дүшөөд километр холоһоо ГРЭС-эй 180 метр үндэр хоолойһоо утаанай бушхан гаража байхань харагдадаг юм. Электростанциин хоёрдохи ээлжээнэй эгээн шухалаа объектнүүдэй нэгэн болохо 300 метр үндэр хоолой боодхогдожо эхилбэ.

Тус хоолойн бодхоогдохо газарта тусхай тулга баханануудые зооохо талмай дээрэ хоёр сектор һаяхана ашаглалгада үгтэбэ. Инженерно-техническэ орёо хүдэлмэри энэ талмай дээрэ бэелүүлэгдэнэ гээшэ. Газар дорохи уһа бүлэжэ гаргахын тулада үрэмдэлгын бригада хоёр жэлэй туршада хүдэлжэ, бүлүүрэй түхеэрэлгэнүүд үдэр, һүнигүй хүдэлгэгдэжэ байгаа юм. Энэ ехэ хүдэлмэрие бэелүүлгэдэ газар дорохи хабсагай шулуун һаад түбэг тохёолдуулһан байна. Тэрэшэлэн хоолой дорохи һууриень бүхэлэлгэдэ тусхай маркын бетон хэрэглэгдэһэн. Ушар тиимэһээ имагтал нарин мэргэжэлтэй барилгашад энэ объект дээрэ хүдэлнэ гээшэ.

«Гидроспецстрой» участогай мастер Александр Иванович Петешев иигэжэ хэлэнэ:

— Манай участогай коллективэй хүдэлмэриһөө ГРЭС-эй барилгын управлениин бусад подразделенинүүдэй ажалай ябаса дулдыдадаг юм. Тиимэһээ болзор соонь даабарита ажалаа бэелүүлхэ гэжэ оролдонобди. Ямар бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда хүдэлөө гээшэбибди. Технологическа дутагдалууд олон байгаа. Ехэ хэмжээтэй котлован соохи шорой һэлгээбди. Газар дорохи уһан заримдаа бурьялан гаража, барилгын талмай дээрэ бэрхэшээл тохёолдуулдаг һэн. Гэбэшье мэргэжэлээрээ эрхим бэрхэ Б. Ляхов, А. Алексеев, Ф. Бакиров гэгшэд харюусалгатайгаар хүдэлжэ, объектын һуури талмай бүхэлөөд, тулга баханануудые проектһээнь сантиметршье хазагайруулангүй зоожо шадаһан байна. Братск, Усть-Илимһээ ерэһэн нарин мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн манай комплексно бригадада яһала туһалаа.

Тулга баханануудые зөөдэг талмайн хоёр секторэй бэлэн болгогдохотой хамта К. С. Пастернагай бригада утаанай хоолойе бодхооохо талмай дээрэ эгээн түрүүшын бетон шудхажа дэбдибэ. Хоолойн үндыхэ хэмжээгээр ГРЭС-эй габадахи энергоблогой эршэтэй түргөөр баригдажа байһаниие тухайлхада болоно.

— Бидэнэр үдэр бүри хүдэлмэриингөө эршэ шангадхахабди,—гэжэ «Гидроспецстройн» участогай мастер Ю. Сафонов мэдүүлнэ.

— Манай бригадада баян дүршэлтэй Н. Суров, В. Серебренников, А. Поматов гэгшэд хүдэлдэг. Халаанай даабари хододоо бэелүүлжэ шаданабди. Гэхэтэй хамта зарим тэды дутагдалнууд ушарна. Тусхай бахана тулгануудые саг болзортонь барилгын талмай дээрэ есарнагүй. Тиимэһээ хүдэлмэришэд һаатаха болоно. Тэрэшэлэн хүсэтэ экскаватор, бульдозер, ашаанай машина хэрэгтэй.

Үдэр бүри үндыжэ байһан хоолой дээрэ улаан вымпел намилзан харагдана. Барилгын талмай дээрэһээл мүнөө энэ тугхан харагдана, гэбэшье уданшьегүй арбаад километр холоһоо улаан туг даллажа байха.

Н. НАМСАРАЕВ.

«Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи СМУ-гай Михаил Филиппович Гребенщиковэй хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай комплексно бригада бүтээсэ ехэтэй ажалаараа предприяти дотороо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Эндэ дүршэл, шадабари ехэтэй болоһон 19 дархан һайн шанартайгаар ажаллана. Тус бригадынхид Улаан-Үдэдэ шэнэ аэровокзал, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театр болон бусад байшангуудые барилсаһан байна. Хориин районой Анаагай совхозой шэнэ түб болохо тосхондо хоёр байратай 2 гэр тэдэнэр баряад, һаяхан Улаан-Үдэеэ бусажа ерээ һэн. Мүнөө тус бригадынхид «Бурятфермаш» заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй саадай барилгада үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бригадир М. Ф. Гребенщиков, И. Н. Беспалов. 2. Ажалай ветеран Н. И. Заиграев.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фототекст.

ХҮДӨӨ ГАЗАРТА ХҮДЭЛНЭБДИ

Республикын экономическа хүсэ шадалые, ажалша арад зонойнгоо һуудал байдалые хүгжөөн һайжаруулгада манай «Бурятцелинстрой» трестын коллектив өөһэдынгөө бага бэшэ хубитые оруулна.

Хэлэгшэеэ гэршэлхын тула нэгэ хэды тоо, баримтануудые дурдаха дуран хүрэнэ. Оньһожоруулагдамал-нүүдэл 173-дахи колоннын коллектив долоон һарынгаа даабарие урагшатайгаар дүүргээ. Энэ хугасаа соо 1461 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри хэхэ ёһотой һаа, 1480 мянган түхэригэй барилга бэелүүлээ. Өөһэдынгөө мэргэжэлэй һайндэртэ зорюулжа, Ивалга тосхондо 18 квартиратай байрын гэрые ашаглалгада тушааха гэһэн уялга тус коллектив абаһан байна. Тиихэдэ Мухар-Шэбэр тосхондо байрлаһан 1232-дохи ПМК-гай коллектив барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые, мүн социалис уялгануудаа хододоо дүүргэдэг. Жэшээлбэл, байгша оной долоон һарын түсэбые 108,6 процент бэелүүлээ. Барилгашанай һайндэрые угтуулан, 18 квартиратай байрын гэр ашаглалгада тушааха гэжэ шиидэһэн байгаа. Эдэ эрхим коллективүүд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, уялгануудаа дүүргэбэ гэжэ хэлэхэ байнаб.

Мүнөө республикымнай олон районуудта барилгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Трестымнай коллективүүд Загарайн районой Тайлсын совхоздо, Улаан-Үдын районой «Пригородный» совхоздо тус тустань 5—5 байрын гэрэй барилга эхилэнхэй. Саашадань тоолобол, яһанай гурил гаргаха Гүрэльбын заводой хүдэлмэришэдтэ байрын 10 гэрэй барилга Туламжа һууриндa һайнаар ябуулагдажа байнхай.

Байгша ондо трестымнай хүсөөр нилээд ехэ барилга хэгдэхэ. Генподрядай талаар 20419 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри, 16220 мянган түхэригэй барилга өөһэдынгөө хүсөөр хэгдэхэ, 17194 мянган түхэригэй барилгын продукци тушаагдаха ёһотой. Тэдэнэймнай 70 гаран объект байгша ондо ашаглалгада үгтэхэ. Тодорхойлходо, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй комплекс. Саратовка һууриндa 200 эбэртэ бодо малай байха фермэ. Хориин районой Үдын совхоздо 140 һууритай хүүгэдэй ясли-сад, Петропавловка тосхондо сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд, Онохойн совхоздо 1500 тонно овощ хадагалха байра, Хурамхаанай районой Аргатын совхоздо 392 һууритай һургуулиин байшан, Мухар-Шэбэртэ хэлхээ холбооной узелай байшан гэхэ мэтэ баригдаха. Оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлэн, нийтын малай фермэнүүд, байранууд олоор ашаглалгада тушаагдаха байна. Тусхайлбал, Хяагтын районой Алтайн совхоздо, Хяагтын-Адаг һууриндa, Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ совхоздо, Кабанскын районой «Никольский» совхоздо, Баргажанай районой Уланай колхоздо малай байрануудай барилганууд байгша ондо дүүрэхэ.

Илангаяа Улаан-Үдэ хотодо байрлаһан 173-дахи ПМК-гай түсэбтэ даабари нилээд хүндэхэн. Байгша ондо тус коллектив 2603 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабаритай һаа, 3594 түхэригэйхиие бэелүүлхэ. Тиихэдэ 6336 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые ашаглалгада тушаахаяа хараална.

Эдэ бүхы зорилгонуудые бэелүүлгэдэ бүхы юумэн жэгдэ һайнаар бүтэшэдэггүй гээшэ ааб даа. Шиидхэгдээгүй олон асуудалнууд, дутуу дунданууд олдоол лэ байха. Түрүү барилгашадай дүй дүршэл, шэнэ онол аргануд муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Тэрэниие усадхахын тула олон хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай. Эдэ хадаа барилгын материал болон деталынуудые контейнерээр зөөлгэ, шэл отолголгүе гүримшуулга, долоон хоногой, сүүдхын түсэблэлгые нэбтэрүүлгэ гэхэ мэтэ асуудалнууд энэ жэлэй хоёрдохи хахадта һаял шиидхэгдэжэ байна. Мүн лэ трестһээмнай дулдыдадаггүй дутуу дунданууд бидэнэй һанаа зобоодог. Жэшээлхэдэ, хоёр жэлээр түсэблэлгэ, һая эхилэгдэжэ байһан барилгануудай проектно-сметнэ документациие саг болзортонь эльгээнгүй байлга болон бусад асуудалнууд ажалдамнай һаад тойбо ушаруулна.

Ерэхэ жэл эхилэгдэхэ барилга-хабсаралгын объектнүүдтэ 7,3 миллион түхэриг һомологдонхой. Тэдэ байгша оной июлиин 1-нэй байдалаар, хэлсэгдэн баталагдаһан 1,2 миллион түхэригэй барилгын проектно-сметнэ документаци гартамнай оронхой. Энээнһээ уламжалан эмхидхэлэй хүдэлмэри саг соогоо хэгдэнгүй,, барилганууд хожомдожо эхилнэ. Барилгада поточно онол арга хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Энэ талаар трестдэмнай хэмжээнүүдые абана, тэдэ үшөөл һайн гэжэ тэмдэглэхын аргагүй. Улаан-Үдын түмэр-бетон зүйлнүүдэй завод хоёр квартиратай «135» сериин панельнэ гэрнүүдые байгша ондо гүйсэд гаргадаг болоо. Тэрэнь барилгашадай хүдэлмэридэ нилээд ехэ хүнгэлтэ боложо үгөө.

Иимэ шиидхэгдээгүй асуудалнуудай, дутуу дундануудай гаража байбашье, трестымнай коллектив байгша оной гүрэнэй түсэб, өөһэдынгөө социалис уялгануудые дүүргэхэ арга боломжонуудтай, шадалтайшье.

Мүнөөдэр өөһэдынгөө мэргэжэлэй — Барилгашанай үдэр түрүү хүдэлмэришэдэй нэрые дурдангүй гарахын аргагүй байна. Тусхайлбал, оньһожоруулагдамал - нүүдэл 173-дахи колоннын шулуушан, «XI табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан Елизавета Андреевна Катаева. Подлопатинска участогай барилгын материалнуудай мастер Клавдия Борисовна Грицкова, «РСФСР-эй Хүдөөгэй барилгын министерствын социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн тэмдэгүүдтэ хүртэһэн жолоошон Федор Спиридонович Уварычев, автокранай машинист Геннадий Иванович Мельников хоёр, 1232-дохи ПМК-гай бригадирнууд Павел Анатольевич Денисов, Иван Иванович Борисов гэгшэд болон бусад ажалай түрүүшүүл социалис мүрысөөнэй манлайда дабшана.

Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, республикымнай бүхы барилгашад ажалай үндэр дүнгүүдээр өөһэдынгөө һайндэрые угтажа байнхай. Буряад оронойнгоо ажалшадай һуудал байдалые бүри һайжаруулхын тула барилгашаднай түрүү онол аргануудые хэрэглэжэ, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые харуулхань дамжаггүй.

Н. ПИСКУНОВ,
«Бурятцелинстрой» трестын салин хүлһэнэй таһагые даагша.

МАЛ АЖ[АХЫ]
онсо шухала һа[...]

САГЫЕ АХИ[...]

Зэдын районой Ториин адуу үсхэбэрилдэг заводой Хулдаадай һүнэй фермын һаалишан Аграфена Федоровна Бекетова үндэр бүтээсэтэ ажалаараа гансашье нютаг голдоо бэшэ, мүн район, республика соогоо суурхадаг юм.

Залуухан басаган Аграфенын энэ фермэдэ ерэжэ ажаллажа эхилһэнһээ хойшо хори гаран жэл үнгэрөө. Жэлһээ жэлдэ дүршэл шадабаринь нэмээгдэжэ, ажалай үндэр амжалта туйладаг болонхой. А. Ф. Бекетова наймадахи, юһэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдэй туршада түсэб даабаринуудаа, абаһан социалис уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргээ һэн. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ Аграфена Федоровна эршэмтэйгээр хүдэлжэ захалаа.

Энэ табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй туршада тэрэ 1120 центнер сагаан эдеэ абаха даабаритай бэлэй, харин түсэбөө дүршэлтэй һаалишан 584 центнерээр үлүүлэн дүүргэжэ шадаа ха юм. XI табан жэлэй үлэһэн жэлнүүдтэ 800 центнер һү һааха ёһотой юм. Тиигэжэ табан жэлдэ хамта дээрээ 1920 центнер һү һаажа тушааха байһан һаа, мүнөө үедэ амжалтатайгаар энэ даабаряа бэелүүлһэн тухайгаа нүхэр А. Ф. Бекетова мэдээсээ.

Аграфена Федоровна нютаг голдоо ехэ хүндэтэй хүн. Тэрэ оло дахин районой, областной партийна конференцинүүдэй делегадаар, КПСС-эй Зэдын райкомой гэшүүнээр һунгагдаһан. Мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар нютагайхидынь һунгаһан юм. Мүнөө Доодо-Ториин сельскэ Соведэй депутат. Нүхэр Бекетова ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Һүнэй фермэдэ ерэһэн залуушуулые һурган хүмүүжү[...]
харал хандуула[...]
Аграфена Федо[...]
гаал заабарие [...]
һан залуушуул [...]
Тэдэнэй нэгэн [...]
вергина болоно[...]
лишан жэлһээ ж[...]
жалтануудые ту[...]
хой. Мүнөөшье ж[...]
хын һаалишадай[...]
гэрһэн социалис[...]
манлайда ябана[...]
түрүүшын хахад[...]
һү һааха түсэб[...]
нээ Вера 33 цен[...]
жэ шадаа. Залу[...]
амжалтада Аграф[...]
нагайшье хубита[...]
хэ хэлэхэ хэрэгт[...]

Ажалдаа үндэр[...]
лаһанайнгаа түлө[...]
това «Ажалдаа [...]
лөө», «Шэн габ[...]
түлөө» гэһэн [...]
шагнагданхай [...]
Аграфена Федо[...]
ряадай АССР-эй[...]
шан» гэһэн хүнд[...]
гэ олгогдоо бэл[...]

Коммунист [...]
ажалай эрхим ж[...]
лан, сугтаа хүдэл[...]
хэдөө шэнэ ам[...]
шэ уряалан ажал[...]

С[...]

ҺААЛИ[...] АМЖА[...]

Загарайн райо[...]
колхозой һү [...]
мын хүдэлмэри[...]
гаан эдеэ элбэг[...]
лаа цехэй гүр[...]
хэһээр хоёр жал[...]
дэлмэреэ шэнэ [...]
хидхэжэ шадаһа[...]
лэй үедэ һү һаа[...]
гүй дээшэлүүлэ[...]
ной хүдөө ажах[...]
тэд, хүтэлбэрил[...]
но.

Үнгэрөөд байһа[...]
хахад жэлэй [...]
нэр хараалагдаһ[...]
гадуур 350 цент[...]
жа, гүрэндэ ту[...]
ха юм. Дурсагда[...]
һаалишад байгш[...]
лэй туршада [...]
һү һаалиин ферм[...]
да дэлгэрһэн с[...]
рысөөндэ гурба[...]
һуури эзэлжэ [...]
һайшаалтай.

Һаалишад ж[...]
да һү һааха т[...]
рняа хахад һа[...]
жа ябана. Һаа[...]
нэйнь ерэн про[...]
дэхи сортоор [...]
Нигэжэ район с[...]
һуури эзэлжэ [...]
гант» колхозой [...]
жэлэй дүүрэтэр [...]
дөө хүрэжэ, а[...]
нуудаа үлүүлэн[...]
хойноһоо шарм[...]
жо ябана.

Н. Д[...]

Совет о[...] до[...]

ХАЛЬМАГАЙ ҮНГЭ БУДАГУУД

МОСКВА. Эндэ һая нээгдэһэн выставкэ дээрэ Хальмагай уран зураашадай бүтээлнүүд табигданхай. Усиевичэй үилсөөр, РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной залда дэлгээгдэһэн экспозицида республикын уран зураашадай болон һиилүүршэдэй зуугаад бүтээлнүүд табигданхай.

У. Бадмаевай, К. Ольдаевай, Г. Рокчинскиин, С. Санджиевай бүтээлнүүдтэй москвагайхид танилсана. СССР-эй аха дүү арадуудай нэгэн ниитэ гэр бүлэ дотор Совет Хальмагай туйлаһан амжалтануудые эдэ бүтээлнүүдынь харуулна. Россиин бүридэлдэ хальмаг арадай һайн дураараа ороһоор 375 жэлэй ойе угтуулан, выставкэ нээгдээ юм.

ХАРА БЭШЭ ХҮРЬҺЭТЭЙ НЮТАГУУДАЙ БАРИЛГАНУУДТА

МОСКВА. Ороной габшагай барилгануудые ВЛКСМ-эй шефтээ абадаг алдарта түүхэдэ шэнэ хуудаһан нээгдэбэ. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ комсомолой бүхэсоюзна габшагай отряд Хара бэшэ хүрьһэтэй нютагуудай хүдөөгэй барилгын шухала объектнүүдтэ һаяхан ошоһон байна.

Мордвагай ба Мариин АССР-эй, Брянска, Тульска, Ивановска, Костромской областьнуудай комсомолшууд түрэл дайдадаа дуратай ажалаа шэлэбэ. Харин бүхыдөө Россиин Хара бэшэ хүрьһэтэй нютагуудай арбан хоёр областной түбүүдтэ баярай митингнүүд боложо, ажалай ба комсомолой ветеранууд, олониитын түлөөлэгшэд залуушуулда үнэн зүрхэнһөө захяа заабари үгэһэн байна.

...Бүхэсоюзна отрядай гэшүүд комсомолой билетүүдтэй хамта ехэ б[...]
гээгдэһэн тухай [...]
путевконуудые [...]

— Комсомолой [...]
хэрэгүүдэй карта[...]
син Хара бэшэ [...]
тагууд онсо һ[...]
юм,— гэжэ Хара[...]
һэтэй нютагууд[...]
тивна ба хүдөөгэ[...]
бүхэсоюзна комс[...]
бай начальнигай [...]
Рябоконь хэлэнэ[...]
га гаран объектн[...]
ной, городской, [...]
хала барилганууд[...]
хогдонхой. Һаяха[...]
комсомол өөһэды[...]
лэгшэдые эндэхи[...]
рилгануудта үдэ[...]
нэгэдэхи табан ж[...]
тэр бүхэсоюзна [...]
ряд 50 миллион[...]
түхэригэй хүдэл[...]
юм.

ШЭНЭ ГЭРНҮҮДЫ[...]

БЛАГОВЕЩЕНСК[...]
областиин Свер[...]
рэмжэтэ колхоз[...]
шэнэ гэрнүүдтэ о[...]
лоно. Гурбан таһ[...]
руу зохид байра[...]
хи хото хорёон[...]
һайшаагдана.

[...] межколхозстрой»
Ровненско нүүдэл[...]
руулагдамал коло[...]
лектив хараалагда[...]
жэлээр урид хүд[...]
гэсхөө юм.

Хүдэлмэриин [...]
на онол аргануу[...]
дэг болоһоной [...]
гашад гэрнүүдые т[...]
ходог болоо. За[...]
болгогдоһон түхэ[...]
хүдөөгэй гэрнүү[...]
дадаг болоо.

Нэгэдэлдэ бари[...]
гэлжэ ханатай г[...]
водто керамзитоб[...]
ёр байратай гэрн[...]
дэг юм. Хүдэл[...]
предприятинууд [...]
нэлэгдэһэн байна.

СОЁЛШОД—ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

...МЖАЛТАНУУДТА УРЯАЛДАГ

...й АЖАЛШАДЫЕ ...талаар хангалгые ...байжаруулха зо... гол анхаралда ...эй. Ажахынуудаи ...а холо оршодог ...шадай үбэл, на...нуудаар ябажа, ...шадта наада кон...ржа, улас түрын ...й лекци, хөөрэл...нэ ерэхэдэ аша ...ог гэхэ.

...райн район до... хонишодой 115 ...лануүд тоологдо... дүрбэн агита...олоон концертнэ ...КПСС-эй райко...гдаһан тусхай тү...й ёһоор ханга... Тиигэжэ байгша ...һарын туршада ...шод мал ажалай ...нгүүдаар 212 да..., дүн хамта 213 ...һэн. «Сахилгаан», ...хүүдаһануудые, ...нүүдые оло да..., плакадуудые ...а. Гадна малша...аман үгын жур...аралтын үдэшэ...үйлэдбэриин тү...ортредүүд эмхид... Эдэ бүхы хэм...үүдай ашаар мал ...2 хүдэлмэришэд ...байха юм.

...эй үнгэрһэн зур... туршада малшадые хангаха талаар Ташаланай түбэй клубна системын хүдэлмэрилэгшэд муу бэшэ дүнгүүдые туйлаа юм. Тиигэжэ эндэхид гансахан хоёрдохи квартал соо аман үгын 22 журнал эмхидхээ, Мухар-Талын хүдөөгэй клубай хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай үйлэдбэриин түрүүшүүл Лидия Андреевна Афанасьева, Мария Федоровна Белова тухай, тэдэнэй ажалай дүй дүршэл, арга шадабари тухай хөөрэһэн һонирхолтой үдэшэ үнгэргэгдэһэн байна.

Ташаланай түбэй клубна системын хүдэлмэрилэгшэд ажахынуудайнгаа һү һаалиин болон гахайн фермэнүүдэй, мүн хонишодой урда «Лолимол тэжээлнүүдые үйлэдбэрилгэ болон хэрэглэлгэ», «Эмэгтэй наһатайшуулда физическэ культурын аша туһа» гэхэ мэтэ темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые эмхидхээ һэн. Эдэ хэмжээ ябуулгануудта ажахынуудай зоотехнигүүд, медицинын хүдэлмэрилэгшэд хабаадуулагдаа юм. Гадна Ташаланай концертнэ бригадын гэшүүд нютагайнгаа ажалшадта «Сергей Есенин» гэһэн темээр уран зохёолой-хүгжэм дуута номернуудые гүйсэдхэжэ баясуулаа.

Гадна Зэгарайн автоклубайхид СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада зорюулагдаһан «Тэдэнэртэ арад найдаба», «Эб найрамдал хододоо оршог лэ» гэһэн аман үгын журналнуудые согсолжо, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад, хонишодоор ябажа ерээ һэн. Гадна манай республикын гүрэнэй «Байгал» ансамблиин мэдээжэ артистнуудтай Шэнэ-Бэрээнэй һү һаалиин томодхогдомол фермын, мүн Хүрбын туршалга-үйлэдбэриин ажахын малшадтай уулзалганууд эмхидхэгдээ.

Эрхирэгэй түбэй клубна системын хүдэлмэрилэгшэд «автотранспортын хоморһоо аргагүйдэнэбди» гэжэ шалтаг бараад, энэ үнгэрһэн хугасаа соо нютагайнгаа холын малшадай буусануудаар хомор ябаһан байха юм. Гэбэшье дурсагдагша нютагай түбэй һү һаалиин фермэ болон дүтын отаранууд эндэхи соёлшодой зүгһөө саг саргаа яһала хангагдажа байдаг гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээлхэдэ, Арбижалай һү һаалиин фермэ, отарануудаар Эрхирэгэй соёлой байшангай дуушад, хүгжэмшэдэй, эндэхи библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар «Композитор А. Андреевэй зохёохы ажал тухай» аман үгын журналнууд олоной анхарал татаа һэн. Мүн эндэхи һаалишадай амаралтын үдэшэ эмхидхэгдэжэ, тэрээн дээрэ Эрхирэгэй совхозой эрхим түрүү һаалишадай соло дуудагдаа, тэдэнэй дуратай дуунууд гүйсэдхэгдөө юм.

Эрхирэгэй совхозой малшадта «Театртай уулзалга» заншалта болонхой юм. Тиигэжэ үнгэрһэн зургаан һарын туршада эндэхи мал ажалай хүдэлмэришэд дүн хамта арбан хоёр дахин гүрэнэй Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическа театрта ерэжэ, «Үүдэнэй хонхо», «Иркутская история» гэһэн зүжэгүүдые хараһан байна.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын һайндэр — Мартын 8-да зорюулагдаһан баяр ёһололой үдэшэнүүд Эрхирэгэй совхозой һү һаалиин фермэнүүдээр үнгэргэгдөө юм. «Бидэнэр ажалша эхые алдаршуулнабди» гэһэн уряа доро хэгдэһэн дурсагдагша хэмжээ ябуулгануудай программань һонирхолтой һэн. Тэрэнэй түгэсхэлдэ түмэр замай Онохой станциин, Арбижалай болон Эрхирэгэй соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд ехэ концерт үгөө һэн.

Хүдөө нютагуудайнгаа таряашад, малшадые соёлой талаар хангаха сценари программануудые КПСС-эй XXVI съездын материалнуудһаа үндэһэлэн табигданхай гэжэ мэдээжэ. Тиин энэ талаар манай районой агиткультбригадын автоклуб зарим тэды амжалта туйлаһан байна. Соёлой талаар хараалжа бэелүүлһэн хэмжээ ябуулга бүхэмнай лекци, хөөрэлдөөгөөр дэмжэгдэдэг. Үнгэрһэн хугасаа соо 143 дахин «Соёлой һонин», «Хоёр дэлхэй — хоёр системэ», «Бумбэрсэг ба залуушуул», уласхоорондын байдал тухай, КПСС-эй Майн Пленум, «Тэжээл — мал ажахын үндэһэн», «Хабарай тарилгада — эршэ, дэлисэ» болон фермын ариг сэбэр байдал тухай, мүн бусадшье темэнүүдээр лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Тэдэнэй олонхиинь агит-культбригадымнай эрхим лектор Лидия Базыровна Чагдурова уншадаг.

Хабарай тарилгын үедэ механизаторнуудай байрлаха хээрын стануүд гоё һайханаар шэмэглэгдээ һэн. Тиихэдэ хээрын стануудта «Түрүүшын бураздаагай һайндэр» эмхидхэгдээ һэн. Ташаланай, Мухар-Талын, Наранай, Шэнэ-Бэрээнэй стануудта байрлаһан механизаторнуудта шэмээшэг дуушадай бүлэг концертнүүдые табяа һэн. Тиихэдэ Эрхирэгэй, Хуушан-Хүрбын стануудаар «Түрүүшын бураздаагай һайндэр» һонирхолтойгоор үнгэргэгдэһэн юм.

Районоймнай агит-культбригадын хүтэлбэрилэгшэд хэдэ хэдэн сценаринуудые зохеожо нютагуудтахи уран һайханай бүлгэмүүдэй анхаралда дурадхаа. Тэдэнэй олонхинь манай соёлшодой гүйсэдхэлгөөр хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урма зориг яһала бадаруулһан, ажалай амжалтада уряалһан байна.

Т. ДАНИЛОВА,
Загарайн райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагай агиткультбригадын ахамад методист.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

...ДАА!

...лутадуудай Хяаг...веедэй гүй... соёлой та...эрилэгшэд болон ...пой байшангай ...Ровесник» клубай ...ридэһэн концерт... «Пограничный», ...колхозуудаар ябажа, һонирхолтой программаяа харуулһан байна.

Хүдөөгэй ажалшадые һонирхуулдаг гол шухала асуудалнуудые хараада абан бэлдэгдэһэн программань харагшадай һайшаалда хүртөө. Тодорхойлходо, арадай, шог зугаата болон совет композиторнуудай дуунууд, частушканууд, интермединүүд, сценкэнүүд ороһон байгаа. Тэдэниие шадамар бэрхээр гүйсэдхэһэн Геннадий Яковлев, Владимир Золотарев, Анатолий Честных, Геннадий Курбацкий, Николай Кругл ов болон бусад харагшадай альга ташалга, «гоё даа!», «браво» гэһэн үгэнүүдые зэдэлүүлээ.

К. ШАНЫГИНА.

Хяагта.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛСАНА

Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёлой институдай студентнэрһээ бүридэһэн барилгын отряд (командирынь Баир Галсанов) Баргажанай түбэй районно больницын хирургическа блогой барилгада хабаадалсана.

Студентнэрэй «Баргажан» гэжэ отрядай гэшүүд барилгын гол ажалһаа сүлөөтэй сагтаа ниитэ-политическэ асуудалаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Мүн районой хүдөөгэй ажахынуудаар ябажа, концерт, наадануудые харуулна, залуушуулай амаралтын үдэшэнүүдые үнгэргэнэ.

Мүнөө ниитын адууһа малда тэжээл бэлдхэхэ халуун хаһа оронхой. Тиимэһээ районой ажахынуудай үбһэ хуряаха ажалдань арга шадалаараа туһа хүргэхэ гэжэ һаяхан болоһон суглаан дээрэ «Баргажан» отрядайхид шиидэбэ.

Н. ДАШИЕВ.

ӨӨҺЭДӨӨ УРГУУЛАА

...районой Потани... һургуули тээшэ ...хүнаар гэшхэлдэг ...н аад, саб гэмэ ...н ябадалтай нэ... тэдэнэрэй дүн... болон обеор...ар. Түрэл һур...-тэгүүлһэн бэе... шарайень хара...улидаа хүрэжэ ... ямар нэгэн ху...архихээ ябаһан...ар. Хүнэй хэжэ ...гэй бүхы абари ...эрхэдөө ябадал...тэрэн шэнгэдэг, ...үглөөдэрэйхиһөө ...н байна гэһэн хү...лынь элитээр ха...эшэ.

...дэ хөөрэхэеэ һа... — Елена Алексан...вна үниинэй баг...э жэлдэ пенсидэ ...бэшье тэрэ нэгэ ...элжэ байпан, һур...еогүй, орхихоео...уй. Харин арга ...һургуулидаа, үхи...ихын, ямар нэгэ ...юумэ хэхын ту...ю. Нёдондо һур...капуста тарихадаа, хажуу тээһээ рассада худалдажа абаа һэн. Тэрэниинь нүхэр Бабкина дэмжээгүй бэлэй. «Өөһэдөө дутуугүй рассада ургуулха шадалтайбди. Ондоо тээһээ худалдажа абаһамнай дэмы, хожом бү тиигээ», — гэжэ коллективтээ һанаһанаа хэлэһэн юм. Тиин Потанинай һургуули энэ жэлдэ өөһэдын аргагүй һайн рассада ургуулжа, капустынгаа бүхы талмаида һуулгаһан байна. Тэрэнь ямар һайнаар ургаа гээшэб! Дүтэ наашашье Потанинай һургуулиин рассадые хүсэхэ байгаагүй һэн. Мүнөө тэндэнь ургаса һайн байхаар хүлеэгдэнэ. Ээдынь — һурагшад.

Е. А. Бабкинагай ашаар Потанинай һургуули капустын һайн ургаса хуряахань. Саашадаа теплицэ барижа, огородой бусадшье эдеэнэй рассада ургуулдаг, таридаг болохо, үхибүүдые газар элдүүрилжэ, ургасыень хуряалгажа һургаха, дүршэлтэй болгохо гэһэн зорилго коллективэй урда табигдаба. Өөрын улаан гараар хэһэн ажал үнэтэй, хуряаһаниинь амтатайшье байдаг ха юм.

Елена Александровна домоводство заадаг. Хэды олон басагадые тэрэ оёжо, эсхэжэ, эдеэ хоол бэлдүүлжэ һургааб даа! Хүдэлмэриинь кабинедые орожо харахада, дидактическа материалаар гайхалтай баян. Кабинет соонь оёдолой машинанууд байна, аяга амһартө, бүд эдэйнь хэрэгсэл класс классаарнь тараажа табигданхай, эндэ байһан бүхы юумэн өөрын онсо һууритаи хэээртэй, нягта һайханаар тааруулан табяатай харагдана. Богонёор хэлэхэдэ, багша үхибүүдтэ заадаг предмедэйнгээ оншыень зүбөөр олонхои, олониие тэрээндээ дурлуулжа шаданхай. Һургуулиингаа участок дээрэ жэлһээ жэлдэ хүдэлдэг, тариһан лэ юумэеэ һайнаар ургуулжа шададаг зантай юм. «Юумэ хэжэ шадахагүй үхибүүдые харахада аягүйшье, гомдолтойшье байдаг. Юундэб гэхэдэ, эндэ бидэ, ехэшүүл зэмэтэйбди. Һумүүжүүлгэдэмнай дутагдал байшоо бшуу. Тиимэһээ һургуулида үнгэргэгдэжэ эхилһэн реформо энэ талаар аргагүй ехэ удхатай болоно»,— гэжэ Елена Александровна хөөрэнэ.

Е. А. Бабкина олон жэлдэ үргэлжэлжэ байһан оролдосотой һайн ажалаингаа түлөө Хүндэлэлэй хэдэн грамотаар шагнагдаһан, арадай гэгээрэлэй отличнигай нэрэ зэргэдэшье хүртэһэн байна. Тэрэнэй нүхэр Дмитрий Андриянович Сафонов Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан хүн. Энэ гэр бүлэ гурбан үхибүүдые өөдэнь болгожо гаргаһан юм. Мүнөө аша, зээнэрээ хүмүүжүүлнэ. Хүмүүжүүлһэн һурагшад болон үхибүүдтэнь адли тэдэнэйнь баһал һайн хүнүүд болохонь найдамтай. Потанинай хүн зон Сафоновтоной гэр бүлэһөө яһалал жэшээ абадаг байха. Тиимэл хадаа тэдэниие хүндэлдэг байна.

З. ДАШИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ 50 жэлэйнгээ ойн баярые тэмдэглэжэ байһан Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ залуу кадрнуудай нэмэжэ ерэһэнэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан, заншалта ёһолол болобо. Заводой дэргэдэхи училищинуудые дүүргэһэн 110 токарь слесарь, электро-гагнуурша ба электро-хабсаргагша цехүүдэй богоһые алхажа, хүдэлмэриингөө газарнуудые заалгаба.

Кадрнуудай талаар заводой начальнигай орлогшо, дайнай ба ажалай ветеран М. Е. Тугутов, Социалис Ажалай Герой Б. З. Позде ев, заводой хамһабариин үйлэдбэриин һурган хүмүүжүүлэгшэдэй соведэй түрүүлэгшэ Ю. М. Шилов гэгшэд ажалайнгаа намтар һая эхилхэеэ байһан залуу хүдэлмэришэдые амаршалхаяа ерэһэн байна. Мүн тэдэнэрэй һуража, мэргэжэл абажа гараһан 2-дохи, 13-дахи СПТУ-нуудай директорнууд П. Л. Баталов, М. Г. Семенов гэгшэд хүмүүжэмэлнүүдээ һуража ябаһандаал адли һайнаар хүдэлдэг байхыень, аха заха нүхэдэйнгөө һургаал заабарине анхаралтайгаар хадуун абажа, ажалай үндэр дүнгүүдые туйлажа, училищиингаа нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябахыень хүсэһэн байна.

Залуу хүдэлмэришэдэй олонхидтонь үйлэдбэриин практикын үедэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө заводой зүгһөө түрүүшын Хүндэлэлэй грамотанууд ба зэр зэмсэгүүдэй набор барюулагдаа.

В. СИУНОВА,
заводой радиогон хүдэлмэрилэгшэ.

Цыдып Цырендоржиев

Сагаан үбгэн

Рассказ

Хорёод гаран минута үнгэрбэ. Эгээл энэ үедэ тосхон тээһээ гүйжэ ябаһан табан полицайнууд харагдаба. «Аргаар!»—гэжэ нүхэдтөө зангаад, «минии командаар буудахат!»—гээд Савелий шэбэнэбэ. Полицайнуудай бүри дүтэлһэн хойно партизанууд нэгэ доро буудажа эхилбэ. Тиихэдэнь дүрбэниинь таһа сабшуулһандал газар үмхэн унаад, нэгэниинь лэ хажуу тээшээ халба һүрэн, Каменкые баруун хажууһаань тойрон урдадаг мүрэн тээшэ үнэгэндэ намнуулһан шандагандал хоёр тээшээ хултаганажа ябаад харайба. Савелий винтовкоёо нүүлэ дээрэ хоноожо табяад, «хүреө! һомоёо дэмы бү һалгаагты!» —гэжэ залуу нүхэдтөө захирна. Тиигэжэ тон һайнаар мэргэлээд шабхаяа дарахадань, полицай гэнтэ торон шарбашаба. Хүдэлхэеэ болёод хэбтэхыень харахадаа, Савелий амияа дараад, Каменка руу анхаралтайгаар шэртэн, шагнаархаба.

«Баһаш эдюулбэбди даа бузарнуудта, а? Савелий Гаврилович таамнай мэргээр буудадагаа үшөө дахин харуулбалта!»—гэжэ байгаад нүгөө хоёройнгоо хүхихэдэнь, Савелий хүмэдхөө буулган. «Байлдаан үшөө дүүрээдүй! Буунуудаа шалгагты! Шэмээгүй!» —гээд шэрүүнээр бадашаба.

Үшөө нэгэ бага болоод, Камечка багһаа ногоон ракетэ тэнгэри руу зуралзан нисоод, ошотон сасаржа унтарба. Тиигэ'ээр подводнуудшье харагдажа, байлдаанай ольһото хүсэндөө үшөөл диилдэнги байбашье, үгэ дуугүй, уруу дуруу юумэд партизанууд һубарилдан ябаба. Тэргэнүүд дээрэ хэбтэһэн хүүрнүүдые адаглан обёорходоо, Савелий хүндөөр һанаа алдана. Саагуурхинуудтань үхибүүдэй, эхэнэрнүүдэй, үбгэд, хүгшэдэй һуухые харахадаа баярлаһаншье мэдэрэлдэ абтаа. Отрядай командир бишыхан хүбүүтээ гар дээрээ дүмүүхэнээр үргэлэнхэй, хүдэлсэгүй боложо барайшаһан шарайтай эгээл түрүүшын подводын хажууда хүндөөр алхална.

— Зай, хэр бэ?—гэжэ Савелиин шэбэнэн һагад асууха дань, Миша Харитонюк юушьеб хамар дороо гүбэд гээд, нюдэниинь далтирхадал гэбэ. Тиихэдэнь Савелиин зүрхые хүйтэн, шэрүүн һабараар бажууһандал болоод, подводонуудай хойно һубарилдан ябаһан партизанудай дундуур Алеша хүбүүгээ харааа шалба. Тээд Алёшын һолоомон үнгэтэй һамбай харагдабагүй. Савелий подводнуудые зубшан гүйбэ. Араһаа дүрбэдэхи тэргэдэ дүтэлхэдөө, зүрхэниинь тогтошоходол гээ һэн. һангирхай рогожо дороһоо угаа танид сабхинууд харагдаа бшуу. Энээхэн тахые... Нюдэн соонь гал ялас гээд, хүлнүүдынь гэнтэ эээгүй болоожо, Савелий газар дээрэ һуушаба...

Игэжэл Савелий Гаврилович Петренко ори гансаараа үлэшэһэн юм. Тэрэ гасаланта үдэрһөө хойшо Савелий тад ондоо хүн болошоо. Моридоо ондоо хүндэ тушаагаад, Спиринэй взводой сэрэгшэ болонхой, эгээл аюултай газарта ябалсадаг, фашистнуудһаа үһөөгөө абаха гансал хүсэлтэй ябадаг һэн. Зүгөөр нэгэтэ тэрэнэй ажабайдал эрид хубилба...

Үбэл һэн. Февралиин хагсуу шуургата тэрэ үдэр партиин подпольно райкомой секретартай уулзаад, бусажа ябараа, отрядайнь командир засадада орожо, хүндөөр шархаташаһан байгаа. Зүгөөр үшөө хэдэн нүхэдөө алдабашье, мэдээгээ алдаһан командираа абаад, үлэгшэдынь ой руу сүмэрэн гаража шадаһан юм.

Пущинай шархыень харахадаа, отрядайнь врач хүмэдхөө буулган шомшороод, «гэдэһыень... гэдэһыень шархатуулаа, бузарнууд.. Яахыншье аргагүй. Ехэдээл һаа, хоёргурба хонохо... Халаг даа. Һомоной нэгэ бага зүүгээр гараа һаань, абарагдажашье болохо һэн...»,—гэжэ аалахинаар дуугарха зуураа, тарилга хэбэ.

Тэрэ гэһээр хоёр хоноод байхада, санчастиин байрлаһан нүхэн гэр руу Савелий дуудагдаба. Тэрэнэй ороходо сухигар сагаан шарайтай болошоһон командирынь Савелиие түрүүшынхээ хараһан юм шэнги шэртэжэ байтараа, аалиханаар дуугарба.

Савелий... Би шамтай үнинэй танилби. Ши минии эсэгын нүхэр ха юмши... Минии хүбүүн... Сашка... Гансаараа үлэхэнь гээшэ. Савелий Гаврилович! Хүбүүгээ.... Шамда... даалганаб. Хөөрхэймни... Би.... этигэнэб... Ши һайн... Эсэгэ байхаш... һайхан сэдьхэлтэй хүн ха юмши. Бэень муу... Сашкын... Этигэнэб! Бараг болохо... этигэнэб... һайнаар абажа ябахаш... Баяртай, нүхэдни...

Савелий үбдэг дээрээ унаад, командирайнгаа халуу бусалһан уралнуудые шангаар таалан үйлаба.

— Комиссар! Эндэ гүш? Отрядаа тушаажа аба... Комиссараар... Өөрөө мэдэ! Савелий! Сашка! Урагшаа! Буудагты! Патроноо гамнагты! Баруун тала! Хүрэзлхэнь! Буудыт!..

Тэрэ гэһээр он жэлнүүд хойно хойноһоо үлхэгдэн һубарижа Савелий Сашка хоёрой ажабайдал нэгэл зүн соогоо урдажал байгша һэн. Эхэ эгэшэ хоёрыень зэрлиг муухайгаар зобоожо алахыень хаража байһан Сашкын ухаан соо эрьешэгүй хубилалтанууд болоожо, гансал өөртэнь ойлгосотой гажа буруу оршолон сооһоо мултарха аргагүй ябагша бэлэй. Тиихэдэнь энэ алтан дэлхэй дээрэ амиды ябаһанай һайхан жаргал мэдэрэн баясаха заяагүй үлэхэнь гү гэжэ Савелий ходо һанаагаа зобохо. Энэ бодолдоо туулгаһач юм шэнги элдэб сууга эмшэдтэ Сашкаяа харуулха, теэд туһа болохогүй...

Дайнай һүүлдэ арбаад жэл үнгэрһэн хойно Москва ошожо, Сашкаяа врачта үзүүлхэ һанаатай һуужа байтараа, Улаан-Үдэһөө ерэһэн нэгэ буряадтай танилсаад, энэ тэрэ юумэн тухай хөөрэлдэжэ байха зуураа, өөрынгөө ушар баһал дуулгаба. Тэрэ хүнэй түгэд эмшэд тухай тиихэдэ хөөрэжэ, Савелий зосоо найдал дахинаа түрөө бэлэй. Сашкаяа абаад, Улаан-Үдэ хүрэжэ ерэхэдэнь, үнөөхи танилынь яһала туһалагша һэн. Теэд... баһал туһа болоогүй. Гансал заримдаа унадаг аад, Сашкань унахаяа болижо, Савелий энээндэнь баясаһан юм. Тэрэ гэһээр аяар хори гаран жэл үнгэршэбэ...

— Ши намда хэлэлши, Ерофей... Өөрөөшье командир ябаһан хүн ха юмши. Командирайнгаа захяа дүүргээ гүб, али үгы гү?

Ерофей аалихашаар бодобо. Гэнтэ шэшэргэнэһэн хоолойгоо шахан, энээндээ ехэл аягүйрхэһэн хэбэртэй урашагад гээд:

— Савелий Гаврилович! Эрэлхэг һайхан нүхэрни! Би, Совет Армиин подполковник, Ерофей Шашкин, дайшалхы нүхэрэйнгөө, командирайнгаа захяае гүйсэд дүүргээш гэжэ хэлэхэ байнаб. Сүм дүүргээш, Савелий! Эх, Савелий! Яаһаншье һайхан хүн гээшэбши даа... Савелий!—гэжэ ехэл сэдьхэлээ хүдэлгэнги дуугараад, столоо тойрон ошожо, Савелиие тэбэрибэ. Тиихэдэнь нюдэнһөө эжэлүүдгүй дуһалһан нулимсаяа дүмүүхэнээр аршаад, Савелий аалиханаар дуугарба:

— Ерофеюшка! һайнши даа... Би өөрөө командирайнгаа захяае гүйсэд дүүргээб гэжэ огто һананагүйб. Хөөрхы, Сашкамни, хуушан хэбээрээл мордоо ха юм. Тиихэдээ командираймни, миниишье наһан үг таһаржа һалахань бэшэ гү? Үгы! Ши бү арса, Ерофе-еюшка! Тиигэхэ... Энэ угаа гунигтай байна. Би эдэ үдэрнүүд соо олон юумэн тухай бодожо үзөөб. Мүнөө өөрынгөө шиидхэбэри тухай шамда хэлэхэеэ һананаб...

Савелий архи аягалба. Хоюулан уугаад, ойр зуура соо абяагүй һууна. Үдэшын улаан наран һуларжа байһан элшэнүүдээ сасан, «баяртай, үглөөгүүр дахинаа бусахаб» гэһэндэл сонхын шэлдэ халдан наадаад, хайшааб даа угаа уриханаар яларан, нэгэшье үүлэгүй тэнгэриин хаяада түглылдэһэн хада дээрэһээ миһэрнэ. Баруун сонхо руу хараад һууһан Савелий энээниие адаглан обёорно. Үнгөө алдаһан урал дээрэнь мүлшэхэн миһэрэл үзэгдөөд, гунигта дарагдашаһан шарайень гэрэлтүүлхэдэл гэнэ.

— Мүнөө хэлэхэеэ байһан юумэмни шамай гайхуулжашье болохо. Гансал ойлгохые оролдо, Ерофеюшка. Би хэрэгтэйб, минии туһа хүлеэһэн хэн нэгэн энэ дэлхэй дээрэ бии гэжэ һанахадаал хэды үндэр наһатай болобошье амидыл ябахаб гэжэ һанагшаб. Минии эсэгэ зуун хоёртой болоһон юм. Үшөөл удаан ябахаб даа... Зай, шагна. Хүүгэдэй гэрһээ нэгэ хүбүү үргэжэ абахаяа һананаб. Александр Савельевич Петренко-Гущин гээд нэрлээ һаам, хорихогүй гүб даа, Ерофеюшка?

— Үгы, гэжэ һананаб, Савелий. Юундэ хорихо һэм. Ушараа ойлгуулхада, болохо, —гээд Ерофей түдэгэсэн харюусаба.

— Эх, Ерофеюшка-аа! Үшөөл ябахабди даа! Гаража һэрюусэе.

Хоёр нүхэд газаашаа гараба. Хэрэлсын хажуудахи набтархан һандали дээрэ һуугаад тамхилна.

— Шагнаши, Ерофей. Хүбүүтэй болоо һаамни, мүнгэн ехээр хэрэгтэй болохо. Шамда туһалагша хэрэгтэй. Намайе абыш! Шадалтайб даа үшөө, Ерофей. Юун гэжэ һанаош?

— Абахаб. Бү һанаагаа зобо, Савелий.

Будэг бадаг болоожо эхилбэ. Тиихэдэнь Хуурайн талын гүн соо түрэһэн аалихан һэбшээн ерээд, углуу тохой яралгүйгөөр үндөөд, бодолгото болошоһон нүхэдэй шарайнуудые уриханаар эльбээд эндэ, дүтэ һүрөөтэйгөөр хүүен байгаа хара тайгын оёор руу шурган замхахадал гэнэ. Үдэшын аятай агаараар дүүрэһэн сээжэ соонь гэнтэ хүнгэн, уужам болошоһониие Савелий мэдэрбэ. Тиихэдэнь энэ дэлхэй бүри һайханаар харагдаба.

1981—1982 онууд.

Түгэсхэл. Эхиниинь августын 11-нэй номерто.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

...ХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

...хэй дээрэ амгалан ...дал сахин хам...аар шэглүүлэгдэ... Союзай эб най...гүсэлнүүд улас...хэблэлые ехээр ...н зандаа.

...рамдалай түлөө, ...най аюулые зай...ахын түлөө тэм...оо нангин зорил...эрэн байдалаар ...Монголой «Үнэн» ...у зэбсэг хороохо, ...байдалай гуламта...ахаха талаар то... дурадхалнуудые ...г Советскэ ...социализмын ...туд энэ тэмсэлэй ...дошана. 80-яад ...аадуулан, КПСС ...съездын найруул...рамдалай прог...вет эб найрам...ланүүдые дэлхэйн ...айшаан дэмжэнэ. ...нида тохеолдоһон ...йсуулан сараха» гэһэн гаршагтай статья Болгариин «Земеделско знаме» толилбо. Замбуулинай дайдада буу зэбсэг үрдилдэн өүтээлгые гаргахагүйн тула хөөрэлдөөнүүдые дары эхилхэ хэрэгтэй. Вашингтоной бодомжотой зүб тобшолол хэхэ сагынь болоо, гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай дээдэ тушаалтадай һая болоһон Экономическа зүблөөнэй дүнгүүдэй шухала удха шанарые Чехословакиин «Руде право» түрүү бэшэг дотороо онсолон тэмдэглэнэ. Харилсаата ябуулга хадаа социалис оронуудай хүгжэлтын шухала нүхэсэл болоно гэжэ энэ хуралдаан дахин батадхаба гээд КНЧ-гэй ЦК-гай орган тэмдэглэнэ. СССР-эй болон ЧССР-эй хоорондохи экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбоон энээнэй жэшээ болохо байна.

«Хельсинкын түгэсхэлэй документые хэн эбдэнэб» гэһэн гаршагтай тайлбари дотороо Польшын «Трибуна люду» ингэжэ бэшэнэ: Нэгэ нэгэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархагүй гээшэ бэеэ даанхай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай гэмгүй һайнаар хүгжэлтын үндэһэ һуури болоно. Хельсинкидэхи ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй документын үндэһэ болгогдон абтаһан энэ гол ёһо гуримда президент Рейганэй коммунизмда, Соведүүдтэ ба Польшодо харша хараа шугамынь эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй. США-гай болон НАТО-гай бэеэ даанхай оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарха политикань уласхоорондын харилсаануудай түүхэдэ үзэгдөөгүй хэмжээндэ хүрөө юм.

Эб найрамдал, хани барисаан ба харилсаа холбоон тухай совет-индиин договорто гар табигдаһаар 13 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, бусад оронуудай тус документын жэшээгээр харилсаануудаа тогтооходонь болохо юм гээд Делиин «Пэтриот» онсолон тэмдэглэнэ. Эгээл хүшэр хүндэ сагта СССР-эй Индидэ үзүүлһэн айхабтар ехэ моральна ба бодото туһаламжые Индиин бүхы патриодууд мэдэдэг.

Зарим социалис оронуудай газетэнүүдэй уласхоорондын бүлэгүүдтэ ФРГ-дэ дай жүрөөдэлгын хүсэнүүдэй ябуулгаяа эдэбхижүүлжэ байһан тухай материалнуудые толилно. Баруун Германида үнгэргэгдэһэн дай жүрөөдэлгын хүсэнүүдэй үймөөнүүдтэ Бонной правительствын түлөөлэгшэ заабол байлсадаг юм гээд «Руде право» тэмдэглэнэ.

...ДЭР СЭГНЭЛТЭ

...ОРК. ООН-ой Ге...екретарь Х. Пе...льярэй нэрэ дээ...иные сүлөөлхэ ...ОП) түлөөлэгшын ...бэшэг дотор Дү... зүгэй байдалые ...ха талаар Совет...эй дурадхалнууд... сэгнэлтэ үгтэбэ. ...ынь ООН-ой Ге... Ассамблейн ба Соведэй тусхай документ болгогдон тараагдаа юм.

ООП-ой гүйсэдкомой һая болоһон заседани дээрэ 1984 оной июлиин 29-дэ Советскэ Союзай найруулһан Дүтын Зүүн зүгэй байдалые гуримшуулха талаар дурадхалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна, гээд ООП-ой гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. Арафадай даалгабаряар ООН-ой дэргэдэхи ООП-ой саг үргэлжын адаглагшын орлогшо Р. Мансур Нацинуудай хамтаралда мэдээсэнэ. Дүтын Зүүн зүгэй байдалые гуримшуулха, тэрэ тоодо гадаадын газар дайдые булимтаран абахагүй, 1967 онһоо хойшо Израилиин булимтаран абаһан бүхы газар дайдые арабуудта бусааха гол ёһые, өөһэдөө мэдээд өөһэдынгөө бэеэ даанхай гүрэн байгуулха эрхэ палестин арадта олгохо гэһэн бодолые ООП дэмжэнэ.

Рейганай захиргаанай ябуулжа байһан ээрхэг түримхэй гадаадын политикые эрид буруушааһан хүдэлөөн Америкын Холбоото Штадуудта улам үргэдэжэ байнхай. Нью-Йоркын Таймс-сквер гэжэ талмай дээрэ Сагаан байшангай ээдые зэмэлһэн манифестаци болоожо дүүрээ.

ЗУРАГ ДЭРЭ: Таймс-скверт э болоһон митингдэ хабаадагшадые барижа тушаалга.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ХҮДЭЛӨӨН

ЮАР-ай болон Намибиин эхэнэрнүүдэй тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые дэлхэйн олониитэ августын 9-дэ тэмдэглэбэ. 1956 оной августын 9-дэ Преторидо эхэнэрнүүдэй жагсаалда хабаадагшадые урда Африкын расистнуудай хэһээлгэһээ хохидогшодой дурасхаалда ООН-ой Генеральна Ассамблейн 36-дахи сессиин шиидхэбэреэр энэ үдэр үнгэргэгдэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Урда-Африкан национальна конгрессэй (АНК) болон Баруун Урда Африкын Арадай эмхиин (СБАПО) зэргэнүүдтэ адли тэгшэ эрхын, эрхэ сүлөөгэй болон эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг ЮАР-ай ба Намибиин эхэнэрнүүдтэй һаналаа нэгэдүүлгые бэхижүүлхые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет (ВСМ) уласхоорондын олониитые уряалба.

ЮАР-ай ба Намибиин эхэнэрнүүдэй тэмсэлэй һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэртэй дашарамдуулан, эндэ толилогдоһон ВСМ-гэй мэдүүлгэ дотор зүһэ шарайн илгаа гарган газаашалха ехэ хэрзэгы политика шүүмжэлэгдэнэ.

БЕРЛИН. Эрхэ сүлөөгэй болон амгалан тайбан байдалай түлөө, колониальна дарлалтада эсэргүү тэмсэдэг ЮАР-ай болон Намибиин эхэнэрнүүдые гүйсэд дэмжэжэ байһанаа ГДР-эй ниислэлдэ болоһон митингдэ хабаадагшад элирхэйлбэ. ГДР-эй, Кубын, Вьетнамай эхэнэрнүүд, Африкын урда хубидахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэд олон зоной хабаадалгатай жагсаалда хабаадалсаһан байна. Колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда ба апартеидтэ эсэргүү тэмсэлдэ Урда-Африкын эхэнэрнүүдэй хабаадалга тухай АНК-гай эхэнэрнүүдэй секциин секретаринадай гэшүүн Миттан Сеперепере хөөрэжэ үгэбэ. Империализм, нэн түрүүн американ империализм ЮАР-ай болон Намибиин эхэнэрнүүдэй гашуудалта байдалай түлөө харюусаха ёһотой гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

ЛОНДОН. ЮАР-тахи африкан эхэнэрнүүд хэрзэгы муухайгаар дарлагдан мүлжэгдэнэ, гээд Урда-Африкын Африкан национальна конгрессэй (АНК) эхэнэрнүүдэй секциин эндэ толилуулһан нээмэл бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Энэ орондо эхэнэрнүүд «хүн гэжэ тоологдодоггүй», социальна гэшхүүрэй эгээл доодо талада байдаг. Тэдэнэр хүшэр хүндэ ажал хээд, даншье бирагүй түлбэри абадаг юм. Тиимэһээл эрхэ сүлөөгэй болон адли тэгшэ байдалай түлөө, дарлалга мүлжэлгэдэ ба зүһэ шарайн илгаа гарган газаашалгада эсэргүү тэмсэлшэдэй зэргэнүүдтэ африкан эхэнэрнүүд олон мянгаараа оролсоно. Африкын урда хубида расис гурим «мүнхэлэлгэдэ» США-гай болон НАТО-гай дүүргэдэг үүргэ элишэлэн шүүмжэлэгдэнэ. «Эхэнэрнүүд, ёһотой арадай засаг тогтоохын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэгты!» гэһэн уряа манай дайшалхы уряа болоно.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

АЛТАН, МҮНГЭН ЗҮЙЛНҮҮД ЭНДЭ ЭЛБЭГ

Ниислэл хотымнай Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжада «Янтарь» гэжэ магазин оршодог hэн. Тэндэ гол түлэб алтаар хэгдэhэн зүйлнүүд худалдагдадаг байгаа. Тэрэ магазинай үйтан, үзэмжэгүй байратай байhаниинь мэдээжэ бэлэй. hүүлэй үдэрнүүдтэ тэрэмнай Илалтын проспектээр оршодог 16-дахи номерой байшанда нүүжэ оробо. Нэрэнь—«Янтарь» зандаа.

Магазин соо ороходомнай, гансата урданайхиhаа тад ондоо байдал угтаба. hаруул уужам гээшэнь. Ямаршье хашасалдаан, түлхисэлдөөн тэндэ болоногүй. Магазинай богоhо алхажа ороhоор лэ, таhагуудай томоор бэшээтэй гаршагуудые хараад, хэрэгтээ юумэнэйнгээ байха газарта сэхэ ошохо байнаш. Алтаар, мүнгөөр, мельхиороор, үнэтэ металлаар хэгдэhэн зүйлнүүдэй таhагууд тус тустаа амяарлагданхай. Тиихэдэ элдэб часай табигдаhан тусхай таhаг байна. «Янтариин» хуушан байрада мүнгэн галантерей, столой сервировко гэжэ үгы байhан юм. Харин мүнгөөр хэгдэhэн зүйлнүүд: hиихэ, бэhэлиг, зүүдхэлнүүд, аяга, табаг, вилкэ, халбага, рюмкэ болон гэр байрын шэмэглэл, бэлэг болгон баримааршье зүйлнүүд мүнөө эндэ дүүрэн харагдана.

Тус магазинай директор Е. Ш. Дылыковатай уулзажа, шэнэ байрада ороhон тухайнь, худалдаа наймаагаа саашадаа хайшан гэжэ эмхидхэхэ тухайнь hонирхобобди.

—Иимэ hайн байрада ороhондоо,горсоведэй гүйсэдкомдо, өөhэдынгөө министерствэдэ аргагүй баяртай гээшэбди. Министр Ю. М. Битаевнай ехэ оролдолго, хүсэлэл гаргажа, энэ байра абаа гээшэ. Манай магазинай онсо өөрсэ шэглэл хараада абтан, заhабарилга шэнэлэлгын хүдэлмэри эндэ хэгдэhэн байна. Капитальна заhабарилгыень Минторгын заhабарилга-барилгын управлени хээ. Харин магазинаймнай худалдаа наймаанай залай досоо талыень (интерьерыень) Свердловскhоо уригдаhан — мэргэжэлтэд шэмэглэhэн байна. Табигдаhан бүхы түхеэрэлгэмнай Ригэhээ асарагдаа.

— Евгения Шадаровна, өөhэдынтнай хүдэлмэрилэгшэд болон худалдан абагшадай, hанамжа ямар хэбэртэйб?

—Коллективнай уужам hаруул байрада ороhондоо, сэдьхэлээ аргагүй хананги ааб даа. hайнаар хүдэлхэ, хүн зониие дуран соонь хангаха дүүрэн арга боломжо бии болоо. Тиихэдэ худалдан абагшад тухай хэлэбэл, шэнэ байраарнай олон хүн бидэниие амаршална, «кодоол таарууу зохид байратай болобот» гэнэ. Мүнгэн зүйлнүүдэй таhагаар ехэтэ hонирхонол даа.

—Саашанхи хараа түсэбүүд ямар бэ?

—Зорилгонууд гэхэдэ, мельхиороор шэмэглэн гоёогдоhон хрусталь зүйлнүүд гансал' манай магазин соо наймаалагдадаг болохо. Эд бараагаа соголжо, бэлдэжэ байнхайбди. Тиихэдэ худалдан абагшадай дуратай часыгаа манай магазинда заабол олодог байхаар ассортиментыень үргэдхэхэбди. Иимэл даа түрүүшын хараа түсэбүүд.

— Хари гүрэндэ бүтээгдэhэн зүйлнүүд танай магазинда байха гү?

— Байха даа. Инди, Вьетнамда гараар хэгдэhэн уран hайханай шэмэглэлнүүд тусхай бүлэг болгогдон, наймаанда табигданхай байна. Тиихэдэ Чехословаки, ГДР-эй үйлэдбэриин hубаhан, зүүдхэл, hиихэнүүд витринэнүүдыемнай шэмэглэнэ,— гэжэ нүхэр Дылыкова омогорхолтойгоор харуулан хөөрэбэ.

Магазинай нээгдэhэн түрүүшын хоёр үдэр хүн зон олоороо ябаа, hонирхоо. hанамжа, дурадхалнуудшье хэлэгдэнэ, ажалай амжалташье хүсэгдэнэ.

«Янтарь» магазинай шэнэ адрес: **Илалтын проспект, 16** гэжэ дахинаа hануулая.

В. ТОКТОХОЕВА.

ВЫСТАВКЭ НЭЭГДЭБЭ

Арадай депутадуудай Баунтын районно Соведэй гүйсэдкомой соёлой таhагай дэргэдэхи РОМЦ-дэ «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ...» гэhэн выставкэ нээгдэбэ. Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэлгэдэ уран hайханай коллективүүдтэ аша туhатай методико-репертуарна материалнууд выставкэдэ олоор дэлгээгдээ.

Жэшээлхэдэ, композитор А. Новиковой найруулhан дуунуудай «Манда эб найрамдал хэрэгтэй» гэhэн суглуулбари, тиихэдэ «Эсэгэнэрэйнгээ баатаршалгада үнэн сэхэбди» гэхэ мэтын номууд олоной анхаралда табигдаа. «Эб найрамдал илан мандаха», «Илалтын hайндэр», «Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи ажамидаралай түлөө», «Баатаршалга, эрэлхэг габьяа, алдар соло тухай» гэhэн репертуарна суглуулбаринууд уран hайханай коллективүүдтэ горитойхон туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Тус выставкын гол зорилго хадаа дайнай болон ажалай ветерэнүүдтэй, Совет Армиин сэрэгшэдтэй уулзалгануудые, Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан бусад хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэлгэдэ туhа хүргэлгэ болоно.

П. ЛОСЕВ.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын завод табин жэлэйнгээ алтан ойе hаяхан угтажа, hонирхолтой хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэhэн байна. Заводто залуу кадрнуудта онсо анхарал хандуулагдана. Илангаяа мүнөө заводой hэльбэн шэнэлэгдэжэ байhан үедэ тусхай эрдэмтэй мэргэжэлтэд хэрэгтэй болоно.

Хабаровскын түмэр замай транспортын инженернүүдэй институт дүүргэhэн Галина Андреева эрхим залуу мэргэжэлтэдэй тоодо ородог юм. Тэрэ эрхим мэргэжэлтэ байхаhаа гадна, ниитын ажабайдалда эдэбхи ехэтэйгээр хабаададаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Галина Андреева.

А. ЧЕПАКИНАЙ фото.

«УЛААЛЗАЙНХИД» ХҮХЮУТЭЙ

Хориин совхоздо hурагшадай амаралтын болон ажалай гурбан бригада байгуулагданхай. Тэдэнэй «Улаалзай» гэhэн нэрэтэй hурагшадай бригада үндэр бүтээсэтэ ажалаараа республика дотороо мэдээжэ болоhоор үнинэй юм. Тус бригадын гэшүүд hайн түхеэрэлгэтэй байра байдалаар хангагданхай. Эдэнэр сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэжэ шададаг, спортын олон тоото мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ байхаhаа гадна, тосхонойнгоо ажалшадай дунда концерт, наада дэлгэжэ байдагаараа хүндэтэй болонхой.

hурагшадай адуулдаг хурьгад хубаагдан харууhалагдадаг дээрэhээ өөдэргэн, тамир тэнхээтэй боложо, тала дайдаар бэлшэнэ. «Улаалзайн» лагерьта амардаг, ажалладаг бригадын гэшүүд Баруун-Хасууртайн найман жэлэй hургуулиин hурагшадай бригадатай мүрысэдэг юм. Байгша ондо байгуулагдаhан энэ бригадын гэшүүд ахамад үетэнhөө дутахагүй эрмэлзэлтэйгээр эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлжэ байнхай.

Хоёр бригадын гэшүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн hарадаа нэгэ удаа гаргагдажа байдаг. Түрүү hуури эзэлhэн бригадын гэшүүд Эхэ орон соогуураа аяншалха путевкоор шагнагдаха юм.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

Хориин район.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

× Комсомольско арал дээрэ мүнөөдэр Барилгашанай үдэртэ зорюулагдаhан ехэ найр зугаа, наадан дэлгэгдэхээр хараалагдаба. Тэдэнэй дунда «Главбурятстройн» нэгэдэлэй силикатна хирпиисэ хэдэг, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводуудай, «Забайкалпромстрой», «Ниипроект» институдай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад амарха, спортын мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ юм.

× Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ЛВРЗ-гэй цехүүдэй дунда эхилhэн спартакиадын мүрысөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Эндэ футболоор түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадանда хорин команда хабаадалсана. Энээнhээ гадна шатараар заводой түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадан үргэлжэлүүлэгдэхэ. Үдэшэндөө СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ уулзалга болохо юм.

× Аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Москва, Ленинград, Таллин, Вильнюс, Новокузнецк, Благовещенск, Шэтэ, Эрхүү, Братск хотонуудhаа ерэhэн бүлэг аяншалагшадтай Улаан-Үдэ хотынгоо түүхэтэ газарнуудтай танилсуулха, мүн этнографическа болон уран hайханай музейнүүдтэ хүрэхэ болоно. Энээнhээ гадна манай айлшад «Максимиха» гэжэ аяншалагшадай баазада арбан хоногой туршада амарха, сэнгэхээр хараалагданхай. Тиихэдэ манай республикын бүлэг аяншалагшад Сочи хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсахаар аян замдаа мордобо.

Ажалшадые хангана

«Сибирь» совхозой отделениин түбхинэhэн Береговой тосхондо комплексноор хангалгын агит-автоклуб үдын забhарлалгын үедэ hаяхан ерэбэ.

Зунай үедэ хүнэй бэеын элүүрые сахин хамгаалга ба хүдэржүүлгын онол арганууд тухай түбэй районно больницын врач-терапевт А. А. Очиров хөөрэжэ, ажалшадай бэеые шалгаба. Удаань арадай депутадуудай Бэшүүрэй районно Соведэй гүйсэдкомой соёлой таhагай эмхидхэхы-методическа түбэй (РОМЦ) агиткультбригада концерт харуулаа. Тиихэдэ хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай тушаан абагша Н. А. Судомойкина хубсаhа хунар худалдаа.

Удаадахи агит автоклубай бүридэлдэ орсhон районой библиотекын таhагые даагша Г. Луговская, автоклубые даагша М. Богданов, Л. Некипеловаай толгойлhон Кировскэ соёлой байшангай агитбригада Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоздо, Заганай-Адагай hү hаалиин фермэ болон бусад газарнуудта хүрэжэ, ажалшадые комплексноор хангаhан байна.

Н. МИТЫПОВА.

Бэшүүрэй район.

Футбол

УУЛЗАЛГЫН ДҮН—5:1!

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг манай зонын футболистнууд ээлжээтэ—хоёрдохи хахадай уулзалгануудые үнгэргэжэ эхилбэ. Манай «Сэлэнгэ» командада айлшаар Благовещенскын «Амур» командын футболистнууд ерэhэн байгаа.

Өөрынгөө стадион дээрэ hараhаа үлүү саг соо наадаагүй «Сэлэнгынгээ» футболистнуудай хэр зэргэ бэлэдхэлтэй болоhые хараха дуратайшуул энэ үдэр олон байба. Хэнэйшье мэдэhээр, манай футболистнуудай байдал мүрысөөнэй таблицада тиимэшье hайн бэшэ hэн тула футболой нааданда дуратайшуул эдэнээ али зэргээр дэмжэхэ, туhалха гэжэ оролдодог, эрмэлзэдэгшье гээшэ.

Улаан-Үдын футболистнууд тоо нээжэ, айлшадаа шүүжэ гараха эрмэлзэлэйнгээ түрүүшын нэгэ зорилго бэелүүлээ. Энэ бүмбэгэ командын гол добтологшодой нэгэн Александр Алферов сохижо оруулаа. Уданшьегүй гэхээр, наадаанай түрүүшын хахадай дүүрэтэр «Сэлэнгэ» командын футболистнууд гоё hайхан добтолго эмхидхэжэ ороходоо, үшөө нэгэ бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулhан байна. Тиигэжэ 2:0 тоотойгоор нааданай түрүүшын хахад дүүрэhэн байгаа.

Хоёрдохи хахадай эхилхэдэ Улаан-Үдын футболистнууд добтолгоёо улам эршэтэй болгожо ороходоо, талмайн алишье талада хурдан түргөөр гүйлдэжэ бүмбэгээ үрдижэл абамсараа, айлшадайнгаа воротада дүтэлэн ерэнэ... Командын добтологшод Чумаков, Пастухов, Атутов, гурбан уулзалгын дүүрэтэр үшөө гурбан бүмбэгэ айлшадайнгаа ворота руу оруулжа, уулзалгын тоо, дүн хамта — 5:0 тоотой болгожорхибол даа!

Айлшад нэгэл бүмбэгэ «Сэлэнгэ» командын воротада оруулhан байна. Энээгээр гоё, hайн добтолготойгоор үнгэрhэн наадан дүүрэжэ, «Сэлэнгын» футболистнууд хоёр очко өөртөө бэшүүлбэ.

Ээлжээтэ наадан манай стадион дээрэ мүнөөдэр үнгэргэгдэхэ юм. Айлшаар Шэтын «Локомотив» команда ерэнхэй.

Наадан үдэшын табан часhаа эхилхээр хараалагданхай.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: КПСС-эй обкомдо. «Стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойдо». Мүнөөдэр — Барилгашанай үдэр. «Шэнэ гэртэ ороно». «Находкиной бригадын илалта» — В. Панфиловай статья. «Фермэ бүхэндэ—элбэг тэжээл» — материалнуудай суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Хэнэй улаан булан hайхан бэ?» — М. Жарковой статья. Хэблэлэй шэнжэлэл. «Гүнзэгы удхаар шэмэглэхэ» — А. Субботиной статья. «БАМ: түгэсхэлэй жэл». «Шиидхэхы хаhадаа» — В. Юдинэй статья. «Гэлтын үүдэ хааха» Т. Шурыгинай статья.

Гурбадахи хуудаhанда: — В. Помулевой статья. «Үнэн сэхэ үгэнүүдээр» — Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Шэнэ hонинууд» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Сүүдэй залhаа. «Зэмээ амсаба» — Д. Гимэлевэй статья. Телевидениин долоон хоногой программа. Мэдээсэлнүүд, сонсхолнууд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 12-hоо 19 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 12.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Барилгашанай үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 10.50 — «Будильник. 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.20 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 13.05 —«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 13.35 — «Хүдөөгэй час». 14.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.05 — «Ай да, Балда» — Ленинградай куклануудай «Сказки» театрай фильм-зүжэг. 15.55 — «Аяншалагшадай клуб». 16.55 — «Кот и клоун» фильм-концерт. 17.50 — **Мүнөөдэр—Барилгашанай үдэр. Забайкалиин, Алас-Дурнын районуудта барилга хэхэ талаар СССР-эй барилгын министр А. А. Бабенко дамжуулгада хабаадаха** 18.20 — Барилгашадай захилаар концерт. 19.05 — Уласхоорондын hонин. 19.50 — Мультфильмнүүд. 20.20 —«Вокруг смеха». Останкинадахи концертнэ студида болоhон шог егто вечер. 22.00 —«Время». 22.35 — Алла Пугачева дуулана. 23.55 — hүүлэй hонин (00.05 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильмүүд. 9.50 — «Яхадай басаган»—фильм-концерт. 10.30— «Ород хэлэн» 11.00— А. Дворжагой хүгжэм. 11.35 — «Земля моя Дангара» — баримтата телефильм. 12.00 — «Ан амитадай байдал». 13.00— «Сто дней из детства» —уран hайханай телефильм. 14.30 — «Камера дэлхэй руу харана». 15.20 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 15.50 — Мультфильмнүүд. 16.20 — «Бултанай стадион». 16.55 — «Москвагай хүгжэ... гууд» К. С. ... гэртэ хүгжэм. ... жуулга 17.50 — ... риг» 18.55 — ... хоорондын түр... 19.40 — «Майор ... рапта 30 ябадал... hээ. «Гербтэй з... hайханай телефи... 21.00 — «Амгалы... багашуул!» «Ма... фильм. 21.20 — ... ни барисаата ор... нуудай бүхэсоюзн... лауреадууд А. А... баев, Мальгин ... дуудай дуунууд... хэ. 22.00 — «Бре... «Ойн харгы» — ... лефильм. 23.50 — ... СССР-эй чемпион... (Москва) — «Дина... 2-дохи тайм. (23....

ПОНЕДЕЛЬНИК, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Футболой шэнжэлэл». 10.25 —Мультфильмнүүд. 11.00 — «Перевод с английского»— уран hайханай фильм. 12.55 —Шэнэ hонин (13.00 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.05 — «Эрдэм ухаан — хүсэн». 16.50 —«Эжын hургуули». 17.20 —«Дэхёогоо үгыт, горнистнууд». 18.05— Конгын Арадай Республикын артистнуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 18.25 — «Байгал» — нютагуудай hонин. 18.25— «Экономикын талаар шэнжэлэл». 18.50 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа. 19.10 — Бэшүүрэй райондо үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ тухай. 19.30— «Туршагша Кузнецов»— киноочерк.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильмнүүд. 20.20 — «Горячий снег» — уран hайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 —«Футболой шэнжэлэл». 23.05 — Оперотой уулзалга. С. Рахманинов. «Олеко». 00.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Дети Дон-Кихота» —уран hайханай фильм. 10.35 —«Свидание с Терпсихорой» — фильм-концерт. 11.30 — Уран дархашан тухай дамжуулга. 12.00 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». 12.40—Омско телестудиин программа. 13.40 —«Будильник». 14.10 — «Каникулы» — дүрбэн серитэй уран hайханай фильм «Нас четверо» — 1-дэхи сери. (Польшо). 15.05 —Мультфильм. 15.25 — Булад хайлуулагшын, токариин мэргэжэлнүүд... — «Эб найрамдал... шуул». 16.30 — ... 18.25 —Поэзи. ... 19.00 — «Хүнүүд ... рэгүүдынь». 19.30 ... фильм.

Улаан-Үдэ. 19.4... холнууд. 19.55 — ... ленгинскын арх... шөөнүүд тухай». ... ноочерк.

Москва. 21.00 ... нойрсогты, багаш... Уласхоорондын ш... «Время». 22.35 — ... уран hайханай ф...

ВТОРНИК, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Шадамар гарнууд». 10.25— С. Рахманинов. «Олеко». 11.40 «Горячий снег» — уран hайханай фильм. 13.20 — Шэнэ hонин. (13.25 хүрэтэр). 15.15—Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.20 — Гнесиныхтэнэй нэрэмжэтэ хүгжэмэй-багшанарай институдай арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 16.50 —Мультфильм. 17.10 — Баримтата фильм. 17.55 —Уласхоорондын конкурснуудай лауреат Гаврилова фортепьяно дээрэ наадаха.

Улаан-Үдэ. 18.10 — «Мостоотряд-34-ын» 40 жэлэй ойдо». 18.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.00—Хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50 — «Люди и дельфины» — гурбан серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35— «Уран зохёолшо ба үе саг». Е. Носов. 23.35 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Армениин Гостелерадиогой Мерангулранай нэрэмжэтэ арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 9.50 —«Свадьба» — уран hайханай фильм. 10.50 — Баримтата фильм. 11.20 — «Шатарай hургуули». 11.50 — «Ород хэлэн». 12.20 — Г. Гендель. Хүгжэм. 12.30—Француз хэлэн. 13.00 — «Каникулы» — дүрбэн серитэй уран hайханай фильм. «Тайна Атланты» (2-дохи сери). Польшо». 13.55 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 14.40 — Мультфильм. 15.15 — Львовой телестудиин программа. 16.30— Шэнэ hонин. 18.10 — Баримтата фильм. 19.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». ... баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 ... нууд. 19.55 — ... ЛВРЗ-гэй технолог... сэлнүүдэй цехэй ... хай.

Москва. 20.30 — ... най концерт.

Улаан-Үдэ. 20... очерк.

Москва. 21.00 ... нойрсогты, багаш... «Мотоспортоор СС... онат. 21.50 —«До... вать в Советскую ... баримтата фильм... «Время». 22.35 — ... — хүгжэмтэ филь...

СРЕДА, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— «Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Арадай уран бэлиг». 10.40— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.40 — «Люди и дельфины» — гурбан серитэй уран hайханай фильм. (1-дэхи фильм). 12.50 —Шэнэ hонин. (12.55 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25 —«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.00 — «Концертын залда — hурагшад». 17.40 — «Бултанда зорюулагдаhан стадион». 18.10 — Мультфильмнүүд.

Улаан-Үдэ. 18.35 — «Трасса» — киноочерк. 18.55 — Хүдөөгэй барилгын индустриин шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай.

Москва. 19.45 —«Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал». — нютагуудай hонин. 20.10— «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.30 — Киноочерк.

Москва. 20.40 — «Люди и дельфины» — гурбан серитэй уран hайханай фильм (2-дохи фильм). 22.00 —«Время». 22.35 — «Салют-7» — «Союз» гэжэ замбуулинай комплекс дээрэ космонавтнууд В. Джанибековэй, С. Савицкаягай ба И. Волкын ниидэлгэ тухай. 23.05— «Цыгануудай дуу, хатар». 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Новатор» гэжэ барилгашадай Соёлой байшангай духовой оркестр наадаха. 9.35 — «Мастер» —уран hайханай фильм. 10.50 —Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой хүүгэдэй Ехэ хоорой концерт. 11.25 — «Следователь» — баримтата фильм. 11.45 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.15 — «Гэр бүлэ ба hургуули». 12.45 — Мультфильм. 13.20 — «Каникулы»— дүрбэн серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери). 14.15— Немец хэлэн. 14.45 — «Ажабайдалай хараа зам». 15.30 — Коми АССР-эй телевидениин программа. 16.30 ... нин.

Улаан-Үдэ. 17.35 ... ансамблиин конце...

Москва. 18.35 — ... зохёолшодой бүхэ... дэхи съездын 50 ... 19.30 — Баримт...

Улаан-Үдэ. 19.4... холнууд.

Москва. 20.00 — ... дал ба залуушуул...

Улаан-Үдэ. 20.40 ... та, агитаторнууд ... информаторнууд.

Москва. 21.00 ... нойрсогты, багаш... «Харгын аюулгүйе... — Фильм-концер... «Время». 22.35 — ... ного» —уран hай...

ЧЕТВЕРГ, 16.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.50— А. С. Макаренко. 10.40 — «Аяншалагшадай клуб». 11.40—«Люди и дельфины»— гурбан серитэй уран hайханай фильм (2-дохи сери). 13.00 —Шэнэ hонин (13.05 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ hонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.20— Акварелиин 12-дохи бүхэсоюзна выставкэ. 16.45— «...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhанай». 17.30— «Шатарай hургуули». 18.00—«Победа» гэжэ соёлой ордонгой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30— «Байгал» —нютагуудай hонин. 18.40 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.55— «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.15— Киноочерк.

Москва. 19.30— Баримтата фильм. 19.45— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.10— «Шиидхэгдээгүй асуудалнууд, бэдэрэлгэнүүд, шиидхэбэринүүд». 21.00—«Люди и дельфины»— гурбан серитэй уран hайханай фильм (3-дахи фильм). 22.00—«Время». 22.35 —СССР-эй арадай артистка Е. Образцова урданай романснуудые гүйсэдхэхэ. 23.15—Баримтата фильм. 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.20— Ника Высокина дуулаха. 9.45— «Ждите связного» — уран hайханай фильм. 11.00— Мультфильм. 11.20—«Эжын hургуули». 11.50 —Испан хэлэн. 12.20— «Шадамар гарнууд». 12.50—«Каникулы»— дүрбэн серитэй уран hайханай фильм (4-дэхи сери). 12.45— Новосибирскын телестудиин прог... —«Гонки без фи... hайханай фильм, ... нэ hонин.

Улаан-Үдэ. А. ... би заяан ба ...

Москва. 18.30— ... фильм.

Улаан-Үдэ. 19.3... гэй ажалшадта ко... —Аха дүүнэр... Козулинууд тух... га. 20.40— Киноо...

Москва. 21.00 ... нойрсогты, баг... —«Хани харилсаа... «Арадай аялга ду... —«Время». 22.3... каныч»—уран hай...

ПЯТНИЦА, 17.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55— Баримтата фильмүүд. 10.55—Фильм-концерт. 11.40 —«Люди и дельфины»—гурбан серитэй уран hайханай фильм (3-дахи фильм). 12.40 —Шэнэ hонин. (12.45 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ hонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.25— «Ород хэлэн». 16.55— «Москвагай комсомолой ажал хэрэгүүд». 17.40 — Мультфильм. 17.50— «Деревенские качикулы»— үхибүүдтэ фильм. 18.15—«Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 19.30—Баримтата фильм. 19.45— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — нютагуудай hонин. 20.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.30 — Загарайн райондо үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ тухай.

Москва. 20.50 — «Люди и дельфины» — гурбан серитэй уран hайханай фильм (3-дахи фильм) 22.00 — «Время». 22.30—«Тэнил аялга дуунууд». 23.10 — «Ханинарай hайндэр». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35 —«Обелиск» — уран hайханай фильм. 10.10 — Киножурнал. 10.20 — Фильм-концерт. 12.00 — «Агшан зуура зогсо». 12.30 — Х. И. Долинина. «Истцы и ответчики» — зүжэг. 14.00 — Мультфильм. 14.15 — Ю. Антонов дуулаха. 14.40 — Англи хэлэн. 15.10 — Ленинградай Пионернүүд болон hурагшадай ордонгой хүүгэдэй уран hайханай коллективүүдэй концерт. 15.35 — «...16 хү... рээнhээ дээшэ на... — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 19.2... түрэл хото — ... уран hайханай х... руулга.

Москва. 20.00 — ... хэндэнь — наран... «Новгородой 1125 ...

Улаан-Үдэ. 20.3... очерк.

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багаш... Баримтата фильм... жэмтэ киоск. 22.0... мя». 22.30 — «Х... — уран hайханай ...

СУББОТО, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Физкультурнигай заабаринууд». 10.05 — Концерт. 10.25 — «Спортлотогой» 33-дахи тираж». 10.35— Афган артистнуудай концерт. 10.55— «hайн эд бараа-элбэг ехээр». 11.25 — Ородой урданай уран бүтээлнүүд тухай. 11.55 — «Люди и дельфины»— гурбан серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери). 13.00 — Бүхэсоюзна телеконкурс Ригэhээ дамжуулагдаха. 14.00 — Баримтата фильм. 14.30 — «Гэр бүлэ ба hургуули». 15.00 — «Ан амитадай аймагта». 16.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.15 —Мультфильм. 16.55 — Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 17.25 — Л. Рюмина дуулаха. 17.50 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 19.00 — «Архитектура ба театр». 19.40 — СССР-эй арадай артист О. Поповой хабаадалгатай хүгжэмтэ фильм. 20.55 — Спортивна уран hайханай hайндэр. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Түбэй стадионhоо дамжуулагдаха. 22.30 — «Время». 23.05 — «Дуун 84». 24.00 —Баримтата фильм. 01.00 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Физкультурнигуудта заабаринууд. 10.10 — Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 10.45 — «Хүдэлмэришэнэй сөминар». 11.15— «Номой далай руу аяншалга».

Москва. 11.45 — Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.15 — Баримтата фильм. 12.35 — М. Равель. Хүгжэм. 13.00 — «Мартин... hайханай фильм ... «Хани барисаан» ... хоорондын мү... 16.25 — С. Мар... нууд. 17.30 — «З... ша». 18.00 — «С... дай артист Д. Ш... ха. 19.10 — К... 20.40 — Уласхоо... жэлэл. 21.00 — «А... согты, багашуул. 2... энхэ байлга». 22.0... концерт. 22.30 ... 23.05 — «Гибель ... ла» — уран hайха... 1-дэхи, 2-дохи сер...

ВОСКРЕСЕНИ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — Баримтата фильмүүд. 10.15 — «Хани барисаан»— гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 11.15 — «Будильник». 11.45 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.45 — «Элүүр энхэ байлга». 13.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 14.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00— «Хүгжэмтэ киоск». 15.30 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 16.20 — «Мүрысөөнэй дневник». 16.35 — «Добро пожаловать или посторонним вход воспрещен»—үхибүүдтэ фильм. 17.45 — Мүнөөдэр — СССР-эй Агаарай флодой үдэр. СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Агаарай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша, Советскэ Союзай Герой, авиациин Главна маршал П. С. Кутахов үгэ хэлэнэ. 18.00 — СССР-эй Агаарай флодой үдэртэ зорюулагдаhан концерт. 18.50 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 20.05 — Мультфильм. 20.15 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.30 — «Гадаадын эстрадын аялга дуунууд». 23.20 — Баримтата фильм. 23.45 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ. 24.00 — Футбол. СССР-эй ба Мексикын суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильм. 9.50 — Дунда Азиин Улаан туг-а сэрэгэй округой штабай духовой оркестрэй концерт. 10.00 — «Ород хэлэн». 10.30 — «Ока дээрэхи хото». 11.00 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 11.55 — «Хани барисаан» гэhэн уласхоорондын мүрысөөн. 13.15— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 14.15 — «Арадай аялга дуунууд». 14.3... тата фильм. 15.0... корреспондентнүүд... 15.30 — Мультфи... «Хүн—газарай эзэ... А. Толстой.. «Н... балшар наhан». 1... жество» — 7сери... ханай фильм (4... 19.00 — П. Аедо... тээлнүүдhээ конц... «Амгалан нойрс... шуул». 21.15 — ... шенкыч шүлэгүү... «Время». 22.30 ... «Три жениха», ... гор»—гэжэ филь...

Редакторай
И. Р-Д.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23. редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина, 3... Н-01529. Заказ № 185. Индекс 0464...